

Биз ҳуқуқий демократик давлатда яшар эканмиз, мамлакатимизда инсон шаъни барча нарсадан устун қўйилишини ҳар доим ёда тутишимиз лозим. Бунини тушунишни истамайдиганлар эса қуйидаги қаҳрамонларимиз ҳолига тушишлари муқаррар.

7 бет

Қиз орқасига қайтиб кетгач, кўп ўтмай милиция ходимлари кийиб келишди. Шундан сўнггина, Ҳуснидин айбига иқрор бўлиб, сомон орасидан 1 млн. 907 минг сўмлик тилла тақинчоқларни чиқариб берди.

9 бет

Mustaqillik huquq demakdir

Ўзбекистон

1997-yil 27-avgustdan chiqa boshlagan

www.huquq-gazeta.uz

2010-yil 19-avgust, №33 (710)

Ифтихор

Қонун устуворлиги — юрт фаровонлиги

Навоий вилоят прокуратураси органлари томонидан 2010 йилнинг ўтган даври мобайнида вилоят ҳудудида қонун устуворлигини таъминлаш, криминотген вазиятни барқарорлаштириш, жиноятчиликка қарши кураш ва унинг олдини олиш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, жамият ва давлат манфаатларини ҳимоя қилиш соҳасида маълум ишлар амалга оширилди.

Қонунларнинг ижро этилиши масалаларида жами бўлиб, ихтисослаштирилган прокуратуралар билан биргаликда 180 та текшириш ўтказилиб, аниқланган қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан прокурорлик назорати ҳужжатлари киритиб борилди. Ҳусусан, 39 та жиноят иши қўзғатилди, 386 нафар шахс маъмурий, 456 нафар шахс интизомий жавобгарликка тортилди. 244 та тақдимнома, 246 та протестлар киритилиб, 885 нафар шахс расман огоҳлантирилди. Корхона, ташкилот ва ҳўжаликларга етказилган 47 млн. 534,0 минг сўм миқдорда моддий зарарлар ихтиёрий равишда ундирилиб, 354 млн. 365 минг сўмлик зарарни ундириш мақсадида судларга 197 та даъво аризаси киритилди.

Жорий йилнинг ўтган даври мобайнида ҳўжалик судига давлат, қишлоқ ҳўжалик корхоналари, деҳқон, фермер ва тадбиркорлар манфаатини кўзлаган ҳолда 1 млрд. 098,6 млн. сўмлик 54 та даъво аризаси киритилиб, барчаси мазмунан кўрилиб, қаноатлантирилган.

Вилоят аҳолисини тоза ичимлик суви билан таъминлаш долзарб масалалардан биридир. Кармана туман ичимлик суви ишлаб чиқариш масъулияти чекланган жамиятида Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Коммунал хизматлар тарифларининг асосий ра-

вишда ўсиб кетишига йўл қўймаслик ҳамда улар учун ўз вақтида тўлиқ ҳисоб-китоб қилиниши учун истеъмолчиларнинг масъулиятини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарори ижроси юзасидан текшириш ўтказилганда, аҳолига етказиб берилиши лозим бўлган 409,2 минг метр куб миқдордаги сув бошқа корхона ва ташкилотларга сотилиб, 44,6 млн. сўмлик моддий зарар етказилганлиги аниқланиб, жамият мансабдор шахсларига нисбатан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 19 мартдаги "Иш ҳақи ўз вақтида тўланишига доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарори ижроси Хатирчи туманидаги 76-сонли мактабда текширилганда, мактабнинг бош ҳисобчиси Н.Худойкулов ўқитувчиларнинг 1 млн. 28,6 минг сўмлик иш ҳақларини уларнинг имзоларини қалбакилаштириш йўли билан ўзлаштирганлиги аниқланди.

Халқ ҳўжалигида ҳисоб-китобларнинг ўз вақтида ўтказилиши учун корхона ва ташкилотлар раҳбарлари масъулиятини ошириш юзасидан чора-тадбирлар кўрилатганига қарамай, Президентимизнинг "Тўлов интизомини ва ўзаро ҳисоб-китоблар тизимини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони ижроси юзасидан текширишлар ташкил қилинганида айрим мансабдор шахслар ўзларига юклатилган вазифаларга масъулиятсизлик билан қарашгани аён бўлди. Текшириш натижасига кўра 16 та жиноий, маъмурий ва интизомий ишлар қўзғатилди. 34 нафар шахс расман огоҳлантирилди. 20 млн. 483 минг сўмни ундириш мақсадида 76 та даъво аризаси қўзғатилди.

[Давоми. Бошланиши 4-бетда]

Мулоҳаза

Бу муқаддас
Ватанда
азиздир инсон

Халқ манфаатларини кўзлаб

Мамлакатимиз мустақиллигининг 19 йиллигини қалбимиз фарх ва ифтихорга тўлган ҳолда кутиб олаялмиз. Шундай фойзб кунларда кўнгилда кечаётган ифтихор туйғуларини баён этиш озод юртимизнинг ҳар бир фуқароси учун шарафдир. Халқимизнинг ўз давлат мустақиллигини қўлга киритиши ва мустаҳкамлашидек тарихий жараёнда иштирок этиш ўз юртини севган ҳар бир инсон қалбида фахр-ифтихор туйғуларини жўш уриради. Истиқлол, бу — халқимизнинг асрий орузи. Эл учун, Ватан учун ҳурриятдан ортиқ борми?!

Президентимиз Ислам Каримовнинг ташаббуси билан мустақиллиқнинг илк кунлариданоқ бозор иқтисодиётига асосланган, ривожланишнинг ўзига хос ва мос йўлга эга бўлган ҳуқуқий-демократик давлат барпо этиш ва фуқаролик жамиятини шакллантиришга дадил киришилди. Давлат бошқарувини ислоҳ

қилиш ва умумэтироф этилган халқаро ҳуқуқ андозалари даражасидаги миллий қонунлар яратишда инсон ҳуқуқлари ва эркинликларининг таъминланишига алоҳида эътибор қаратилди.

Миллий анъаналар, муқаддас қадриятлар ва халқаро ҳуқуқ нормаларини ўзида мужассам этган Конституциямиз ва қонунларимиз ишлаб чиқилди. Мустақиллик туғайли ўз миллий парламентимизга эга бўлдик: У Юртбошимиз раҳнамолигида барча соҳаларда бўлгани каби давлат бошқарув тизимида ҳам амалга оширилаётган изчил ва кенг кўламли ислохотлар самараси ўлароқ, босқичма-босқич равишда шаклланди.

Давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан 2005 йилдан мамлакатимизда Қонунчилик палатаси ва Сенатдан иборат икки палатали парламент тизимига ўтилади ва у самарали фаолият кўрсатиб келмоқда.

[Давоми 2-бетда]

Ёр деҳқонни, деҳқон юртни боқади

Истиқлолимизнинг дастлабки йилларидаёқ Президентимиз Ислам Каримов қишлоқ ҳўжалигининг юртимиз бугуни ва келажакда тутган ўрнини юқори баҳолаб, иқтисодий жиҳатдан ривожланиш ва халқимиз турмуш даражасини юксалтириш айнаан агар соҳада амалга оширилаётган ислохотлар муваффақияти билан боғлиқлигини таъкидлаган эди. Ислохотлар самараси сифатида ўтган йиллар давомида сезиларли ўзгаришлар юз берди, соҳага доир қонунчилик тизими шаклланиб, такомиллашиб бораётди. Бу жараён прокуратура органлари зиммасига ҳам масъулиятли вазифаларни юкламоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2004 йил 11 мартдаги "Қишлоқ ҳўжалигида ислохотларни амалга оширишга қаратилган қонунлар ижросини таъминлашга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармони ижроси юзасидан прокуратура органлари томонидан мунтазам назорат тадбирлари амалга ошириб келинаёпти.

Бунда, асосий эътибор пахта ва галла экиладиган майдонлар мониторингининг мунтазам ўтказиб бориш, ер ажратишдаги суиестемолчилик, гидротехника, мелiorация иншоотлари ҳамда қишлоқ ҳўжалиги техникасини ишлатишда ҳўжасизлик, минерал ўғитлар ва ёнгини-мойлаш маҳсулотлари-

ни талон-торож қилиш ҳолатларининг олдини олиш, фермер ҳўжаликларининг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш масалаларига қаратилди.

2010 йилнинг 1-ярмида қишлоқ ҳўжалиги соҳасидаги қонунлар ижроси юзасидан ўтказилган 1697 та текшириш ва мониторинглар натижасига кўра 63338 та прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилди. Жумладан, қонунга зид ҳужжатларни бекор қилиш бўйича 1778 та протест келтирилди, прокурорларнинг тақдимнома ва қарорлари асосида 17503 нафар шахс интизомий, маъмурий ва моддий жавобгарликка тортилди, 858 млн. сўмдан ортиқ зарар айбдорлардан ихтиёрий ундирилиб, судларга 19,1 млрд сўм

зарарни ундириш бўйича 6650 та ариза киритилди. Шунингдек, жиддий қонун бузишлар юзасидан 494 та жиноят иши қўзғатилди.

Ёр элни боқади. Ундан оқилона фойдаланиш барча учун мажбурий. Ердан оқилона фойдаланиш, ер ажратишда суиестемолчилик ва таниш-билишчиликка йўл қўймаслик борасида олиб борилган назорат тадбирлари мобайнида 5064 гектардан ортиқ экин майдонларини ноқонуний ва мақсадсиз фойдаланиб келинганилиги, 1001 гектар ер майдони ноқонуний ажратилганлиги аниқланиб, шундан 2328 гектари айбдорларга нисбатан кўрилган чоралар натижасида заҳира фондида қайтарилди.

Жумладан, маҳаллий ҳокимликлар томонидан 830 гектар, фермер ҳўжаликлари раҳбарлари томонидан 70 гектар, "Ерредез-кадастр" хизмати ходимлари томонидан 2 гектар ва бошқалар томонидан 99,2 гектар экин ерлари ноқонуний равишда ажратиб берилгани аниқланди.

Масалан, Хазорасп туманидаги "Худойкул-Анажон" фермер ҳўжалиги раҳбари Ю.Бобожанов фермер ҳўжалигига тегишли бўлган 2 гектар экин майдонини 17 нафар фуқарога 43,6 минг АҚШ доллари эвазига сотиб юборганлиги ҳолати юзасидан қўзғатилган жиноят иши ҳозирда судда қўрилмоқда.

[Давоми 3-бетда]

Халқ манфаатларини кўзлаб

Тоғмурод МУРОДОВ,
Қашқадарё вилоят прокурорининг ўринбосари
Норбўта ҲОЗИЕВ, "Hudud"

(Давоми. Бошланиши 1-бетда)

Мустабид тузум даврида юртимизда миллий хусусиятларимиз ҳисобга олинган қонунлар йўқ эди. Тўғри, Ўзбекистон Олий совети кўплаб қонунлар қабул қилган, аммо унинг иши "марказ"-дан туриб бошқарилгани боис қабул қилган қонунларидан ҳам Москванинг ҳиди анқиб турар эди. Айни пайтда шўро "дахо"ларининг кўрсатмалари ҳар қандай қонунни йўлда қолдириб кетгани ҳам сир эмас. Истиқлол йилларида Президентимизнинг бевосита раҳнамолигида миллий қонунчилик мактабимиз шаклланди. Бунда инсон манфаатлари давлат манфаатларидан устун, деган тушунчага амал қилиб иш кўриш қатъий тамойилга айланган.

Мустақил Ўзбекистоннинг Миллий Конституцияси ана шу мактабнинг илм маҳсулидир. Шу ўринда бош қонунимиз лойиҳасининг ишлаб чиқишидан то қабул қилинишигача бўлган мураккаб жараёнда

давлатимиз раҳбари бевосита иштирок этиб, қимматли масlahатлар берганлигини алоҳида таъкидлаш жоиз.

Президентимиз ташаббуси билан мамлакатимиз парламенти қабул қилган қатор қонунлар, жумладан, Ўзбекистонда ўлим жазосининг жиноий жазо тизимидан чиқариб ташланиши ҳамда қамоққа олишга санкция бериш ҳуқуқининг судларга ўтказилиши жаҳон ҳамжамияти томонидан инсонпарварлиқнинг амалдаги ифодаси сифатида эътироф этилди.

Мамлакатимизда суд-ҳуқуқ тизимидаги ислохотлар босқич-ма-босқич, пухта ва мукамал ҳолда амалга оширилмоқда. Суд-ҳуқуқ ислохотлари доирасида жиноий жазоларнинг либераллаштирилиши ярашув институтининг жорий этилганлиги, апелляция инстанциясида иш юртишнинг татбиқ қилинганлиги, қонуний қуноч кирган ҳукмлар устидан шикоят қилиш имкониятларининг кенгайтирилганлиги, кассация инстанциясида тарафлар ҳуқуқла-

рининг тенглаштирилганлиги жиноят процессуал қонунчилигимизга ўзгача шакл ва янги мазмун бағишлади.

Мустақилликдан сўнг суд-ҳуқуқ тизимида амалга оширилаётган ислохотларда асосий эътибор инсон шаъни ва қадр-қимматини юқори кўтаришга, унинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилганлигини таъкидлаш жоиз.

Маълумки, қонун — ижроси билан кучли. Қонунларимизнинг ижроси таъминланмоғи учун уларни барча билиши керак. Шу боис эндиги долзарб вазифалардан бири аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, ҳуқуқий маданиятини янада юксалтириш борасидаги ишлар кўламини кенгайтиришдан иборат. Бунда ҳуқуқий наشرларнинг ўрни бекиёс. Қабул қилинган қонунларнинг мазмун-моҳияти ва аҳамиятини жойларда аҳолига, айниқса, ёшларга тушунтириш ишларини янада кучайтириш керак. Токи ҳар бир фуқаро ҳуқуқий онг ва та-

факкурга эга бўлиши, ҳозирги ва келажак авлод олдидagi юксак масъулиятини англаган ҳолда яшаш ва ишлашни ҳаёт тарзига айлантириши лозим.

Халқ билан бирга бўлиб, унинг манфаатларини кўзлаб ишлаш, фуқароларнинг ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш прокуратура органларининг фаолиятида устуворлик касб этмоқда. Бу эса прокуратуранинг қонунда белгиланган янги мақомига тўла мос келади. Эндиликда фуқаролар прокуратурага жазоловчи орган сифатида эмас, балки ўзларининг бузилган ҳақ-ҳуқуқларини тиклашга кўмаклашадиган идора сифатида қарамолдлар. Буни фуқароларнинг прокуратура органларига ҳар хил масалалар юзасидан мурожаатлари сони ошаётганлигидан ҳам билса бўлади. Утган йилнинг етти ойида вилоят прокуратураси органларига фуқаролардан 9731 та ариза ва шикоят келиб тушган бўлса, жорий йилнинг ўтган 7 ойида 11130 та ариза ва шикоят келиб тушди ва уларнинг кўпчилиги ижобий ҳал қилинди.

Мамлакатимизда ижтимоий-иқтисодий ва ҳуқуқий соҳаларда амалга оширилаётган ислохотларнинг бош мақсоди — ҳалқимизнинг тинч ва фаровон турмуш кечиришини таъминлашдан иборат. Қонунлар инсон ва унинг манфаатларини кўзлаб қабул қилинади. Жамият равнақи эса қонунларнинг ҳаётга қай даражада татбиқ этилишига боғлиқ. Буни мамлакатимизнинг ҳар бир фуқароси билиши ва унга риоя қилиб яшаш шарт. Зеро, бу ҳуқуқий-демократик давлат ва эркин фуқаролик жамияти қуришнинг асосий шартидир.

Иқтисодийётнинг етакчи кучи

Маҳаммадjon УМАРОВ,
Фарғона вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

Амалдаги қонунлар ва қонуности ҳужжатлари тадбиркорликка кенг йўл очиб берди. Мамлакатимиз, шу жумладан, вилоятимиз иқтисодиётида ишлаб чиқариш, савдо, хизмат кўрсатишда ўрта ва кичик бизнеснинг салмоғи ортиб бормоқда. Тадбиркорликнинг ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш долзарб вазифалардан бўлиб қолмоқда. Вилоят прокуратураси тадбиркорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, фаолиятларига ноқонуний аралашувларнинг олдини олишга алоҳида эътибор қаратмоқда.

Ана шундан келиб чиққан ҳолда вилоят прокуратурасининг ташаббуси билан Фарғона шаҳрида бевосита очик мулоқот ташкил этилди. Мулоҳаза, таклиф, савол-жавоб тарзида кечган тадбирнинг муқаддасида вилоят ҳокими-нинг ўринбосари, Марказий банк вилоят бошқармаси, Давлат солиқ бошқармаси, Давлат монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш бошқармаси раҳбар ва мутасаддилари қонун ҳамда қонун-ости ҳужжатлари асосида давлат тадбиркорлигини, кичик бизнес-нинг ривожлантириш, ишини бошлаш ҳамда кенгайтириш бориш учун кредитлар ҳавола этиш, янги иш ўринлари яратилишини рағбатлантириш, солиқ борасида яратилган шарт-шароитлар, ҳавола этилаётган имтиёз ва имкониятлар тўғрисида, шунингдек, назорат идоралари томонидан мувофиқлаштирилган ҳолда текшириш ўтказиш тартиблари, гайриконуний текширишларга чек қўйиш тадбирлари ҳусусида сўзлаб беришди.

Вилоят прокурори Ж. Файзиев йиғилганларни очик-ойдин суҳбатга, ўзларини қизиқтирган масалаларни ўртага ташлашга, мутасадди идоралар билан бирга муаммоларни ҳал этиш имкониятидан фойдаланишга қорлади.

Тадбиркорларнинг қорхоналари учун хориждан олинган асбоб-ускуналарни божхонада расмийлаштириш қондалари, ишлаб чиқаришни кенгайтириш учун берилмак банк кредитларининг ҳажми ва фойз ставкалари, қорхоналари қойлашган ернинг кадастр ҳужжатларини расмийлаштириш, янги бино қуриш учун ер участкаси олиш тартиби каби турли-туман саволларига муфассал жавоблар берилди, аниқликлар киритилди.

Расомлар уюшмасига тегишли бино хусусийлаштирилишининг қонунийлиги, "Олчун" фермер ҳўжалигига "Фарғоналанмаҳсулотлари" ишлаб чиқариш бирлашмасидан 26 млн. сўм ҳаққини ундириб бериш, савдо дўконларида бузилиб қолган терминалларни тазутиш ёки алмаштиришдаги расонгарчилик каби ўртага ташланган масалаларни қўриб чиқиш ҳамда ҳал этишни тааллуқли идораларнинг раҳбарлари ўз зиммаларига олишди. Вилоят прокуратураси ташаббуси билан бундай очик мулоқотлар режалари асосда барча шаҳар ва туманларда ўтказилди.

«Қисқа муддатли» текширув

Маълумки, солиқ тизими ҳар бир мамлакат иқтисодиётини ҳаракатга келтирувчи, унинг ҳазинасини бойитувчи соҳаларидан бири ҳисобланади. Шу боис юртимизда бу тизимда босқичма-босқич ислохотлар олиб боришмоқда. Бу жараён, энг аввалло, соҳа ҳодимлари — солиқ тизимида хизмат қилаётган юрдашларимиз зиммасига улкан масъулиятлар юклайди.

Давлат солиқ сиёсатининг ижросига муносиб ҳисса қўшиб келаётган солиқ тизими ҳодимлари, аввало, давлат ҳазинасини тўлдиришни кўзлаб иш юртишди. Бу билан улар нафақат давлатга, жамият фаровонлигига, фуқаролар маъмуриликга хизмат қиладилар. Аммо афсуски, шахсий манфаатларини давлат ва жамият манфаатларидан устун кўрувчи, давлат бюджетини эмас, ўз чўнтагини тўлдириш даради йўлиққан солиқчилар ҳам учраб турибди.

Жамият тараққиётига кучли салбий таъсир кўрсатувчи иллатлардан бири порахўрлик, қонун тили билан айтганда, мансабдор шахсининг ўз хизмат мақеидан фойдаланган ҳолда содир этиши лозим ёки мумкин бўлган муайян ҳаракатни пора бераётган шахс манфаатларини кўзлаб баҳариши ёки баҳармаслиги эвазига шахсан ўзи ёки васситачи орқали қонунга хилоф эканлигини била туриб, моддий қимматликлар олиши ёхуд мулкрий наф қўришидан иборат жиноятдир. Унинг ҳар қандай қўришига қарши жиддий кураш олиб борилади.

Тошкент шаҳар Давлат солиқ бошқармаси бошлиғининг 2009 йил 18 ноябрдаги буйруғига асосан пойтахтимизнинг Сергелёв туманида жойлашган "Фуломқодир-сервис" МЧЖга қарашли савдо тармоғида савдо ва нарх-наво қондаларига риоя этилиши, нақд пул тушумининг банк муассасаларига тўлиқ топширилиши юзасидан қисқа муддатли текшириш ўтказиш белгиланади.

Ана шу буйруқ асосида ушбу вазифа

Тошкент шаҳар ДСИ қисқа муддатли текширишларни ўтказиш бўлими бош давлат солиқ инспектори Одиложан Азимов бошчилигидаги текширув гуруҳига юкланади. Гуруҳ шу кунгич Сергелёв тумани 3-дахасидаги савдо ярмаркасида жойлашган "Фуломқодир-сервис" МЧЖга қарашли дорихонада текширишни бошлайди. Аммо қисқа муддатли текширувга чиққан гуруҳ бошлиғи О.Азимов ўзига юклатилган топшириқни масъулият эмас, моддий манфаат қўриш учун имконият деб тушунган чоғи, текширувнинг ҳолис ва қонуний бўлишини таъминлаш ўрнига тамагирлик йўлини танлади.

Дорихонада назорат-касса аппарати-га кириш қилинмаган пуллар ва харидорларга чек уриб берилмаган ҳолатлар аниқланган, О.Азимов тегишли тартибда далолатнома тўлдиришга киришди. Бу пайтда дорихона ДСИ ҳодимлари томонидан текширилаётганидан хабар топган "Фуломқодир-сервис" МЧЖ раҳбари А.Умаров етиб келади. Шунда гуруҳ бош-лиғи О.Азимов А.Умаровга гувоҳларсиз гаплашиб олиш кераклигини айтиди.

Холи қолишган пайтда О.Азимов ундан: "Текширишни тинчгина яқунлаш-мизни, бизнесингизни муаммоларсиз да-вом эттиришни хоҳлайсизми?" — деб сўрайди.

"Албатта-да! Шунинг ҳаракатида юрибмиз-ку" — дейди унга тадбиркор А.Умаров.

Ундан бу жавобни эшитган солиқчи, дорихона фаолиятини синчиқлаб текши-радиган бўлса, анча-мунча камчилик ва қонунбузарлиқлар аниқланиши мумкин-

Азиз МУСАШАЙОВ,
Тошкент шаҳар прокуратураси бўлим бошлиғи

лигига ишора қилади.

Вазиятнинг жиддий тус ола бошлаганини тушунган тадбиркор А.Умаров солиқ тизимидаги таниши — Яққасарой туман ДСИда қисқа муддатли текширишларни ўтказиш бўлими катта давлат солиқ инспектори лавозимида ишловчи Маҳмуд Хусановга телефон қилади. Ўз навбатида М.Хусанов текширув гуруҳи бошлиғи О.Азимовга телефон қилади. Бу икки ҳамкасб илгаридан бир-бирларини таниганликлари сабаб тезда "тил топишди". Уларнинг келишуви шу билан якун топади: солиқчи О.Азимов дорихонада аниқланган қонунбузарликларни расмийлаштирамаслик эвазига тадбиркор А.Умаровдан 1.500 АҚШ доллари миқ-дорига пора талаб қилади. Аммо А.Умаров бунча пулни топиб беролмаслигини айтган, пора миқдорини 1.200 АҚШ дол-ларига туширади. Пулни эса ҳамкасби М.Хусанов орқали бериб юборишни та-йинлаб, дорихонадаги қисқа муддатли текширувни "жуда қисқа муддат ичида" яқунлайди.

Тамагир солиқчилар ўша кунгиче талаб қилинган поранинг бир қисмини А.Умаровдан олишди ва қолганини ҳам қисқа муддатда келтириб беришни талаб қила бошлайдилар.

Чорасиз қолган А.Умаров ДСИ ҳодим-лари О.Азимов ҳамда М.Хусановларнинг очикдан-очик тамагирлик қилаётганини ва уларга қонуний чора қўришларини сўраб, ҳуқуқ-тартибот органига мурожа-ат қилади. Унинг мурожаати юзасидан ўтказилган тезкор тадбир давомида та-магир солиқ инспекторлари жиноят ус-тида — пора сифатида талаб қилинган 1.200 АҚШ долларининг бир қисмини олаётган пайтда қўлга олинди.

Суд ҳукми билан тамагир солиқчилар тегишли жазосини олишди.

(Давоми. Бошланиши 1-бетда/)

Шунингдек, Асака туманидаги Ф.Ёкубов масивининг ер тузувчиси М.Отахонов ва бошқалар 4 та фермер ҳўжалигининг 2,5 гектар экин ерини 24 нафар фуқарога 13,2 минг АҚШ доллари ва 4,2 млн. сўм пул эвазига якка тартибда уй-жой қуриш учун ажратиб берганлиги учун суд ҳўкми билан жиноий жавобгарликка тортилган.

Дўстлик туманидаги "Холиқов Баҳодир" фермер ҳўжалиги раҳбари Х.Равшанов 2010 йил ҳўсли учун 27,1 гектар чигит экилган майдонни бузиб, сабзавот ва полиз экинларини экиб олганлиги оқибатида давлат манфаатларига 33 млн. сўм зарар etkazган. Ушбу ҳўлат юзасидан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Деҳқон ва фермер ҳўжаликларини ривожлантириш, уларни қўллаб-қувватлаш ҳамда қўнуний манфаатларини ҳимоялаш прокурорларнинг доимий эътиборида бўлиб келиди. Бу жараёнда уларнинг бузилган ҳўқуқларини тиклаш чоралари қўйилди.

Прокуратура органлари томонидан 108 та фермер ҳўжалигига рўйхатдан ўтиш ва банкда ҳисоб-рақами очилди, кредитлар, иш ҳақлари ва нақд пул олишларида, кредиткор қарзини тўлашда ҳамда дебитор қарзларни ундиришда амалий ёрдам кўрсатилди, уларга 1707 гектар ер, 10247,5 тонна минерал ўғит, 875,3 тонна нефть, 166 дон қишлоқ ҳўжалиги техникалари, 44,7 тонна чигит ва уруғлик бўғой, 385 қўти ипак қўти, 102,6 тонна омухта эм маҳсулотларининг қўнуний асосда ажратиб берилиши таъминланди.

Сув ресурслари, гидротехника ва мелiorация иншоотларидан фойдаланишда исрофгарчилик ва ҳўжасизлик ҳўлатларининг олинди олишга қаратилган чоралар қўйилганлигига қарамадан, соҳада ҳамон суиистеъмолчиликларга йўл қўйиб келинаётганлиги, ажратилган бюджет маблағларининг мақсадсиз сарфланиши ва талон-торож қилиниши ҳўллари аниқланди.

Жорий йилнинг I-ярмида ўтказилган текшириш ва мониторингларда Молия вазирлиги ҳўзуридаги Сўғориладиган ерларнинг мелiorатив ҳўлатини яхшилаш жамғармасидан ажратилган 884,2 млн. сўм мақсадсиз ишлатилганлиги ёки талон-торож қилинганлиги аниқланиб, шундан 207 млн. сўмининг ундирилиши таъминланди. Масалан, "Оқолтиндавсувмаҳсулоти" давлат унитар корхонаси мансабдор шахслари Сардоба ва Ховос туманларидаги таъмирлаш ва тиклаш ишларига 242 млн. сўмлик, "Мелон-ЯР" МЧЖ мансабдор шахслари Гулистон туманидаги коллектор тармоқларини таъмирлаш ва тиклаш ишларига 185,8 млн. сўмлик ҳақиқатда бажарилмаган ишларни қўйиб ёзиш орқали бюджет маблағини талон-торож қилганлар. Ушбу ҳўлатлар юзасидан жиноят ишлари қўзғатилиб, ҳозирда тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Қишлоқ ҳўжалик маҳсулоти етиштирувчиларни минерал ўғитлар билан таъминлаш, ўғитларни сақлаш ва улардан мақсадли фойдаланиш юзасидан ўтказилган мониторинг ва текширишларда 2891 тонна минерал ўғитлар талон-торож қилинганлиги аниқланди.

Масалан, "Қишлоқҳўжалик-ким" Бахмал туман филиали оғбор мудирлиги Ф.Алишев ўз жавобгарчилигидан 37,3 млн. сўмлик 150,4 тонна "аммиакли селитра" минерал ўғитини талон-торож қилган. Шунингдек, Чирчиқ шаҳридаги "Максам Чирчиқ" МЧЖ мансабдор шахслари томонидан 460 тонна "карбонид" минерал ўғитини улгуржи тартибда сотишдан тушган 136 млн. сўм нақд пулни "Оқтош кимёгар оромгоҳи" МЧЖга ўтказиб, жамиятга шун-

Ер деҳқонни, деҳқон юртни боқади

ча миқдордаги минерал ўғитлар берилганлиги тўғрисида сохта ҳўжрат расмийлаштирилган.

Маъкур ҳўлатлар юзасидан жиноят ишлари қўзғатилиб, айбдор шахслар тергов ва суд олдида жавоб бермоқдалар.

Техника деҳқоннинг қаноти. Аммо ана шу техника ҳам зарурий ёнилли-мойлаш маҳсулотларисиз ҳеч қандай наф келтирмайди. Ёнилли-мойлаш маҳсулотлари ва қишлоқ ҳўжалиги техникаларининг сақланиши ҳамда талон-торож қилинишининг олинди олишга қаратилган қўнулар ижроси юзасидан ўтказилган талбирлар натижасида 390,2 тонна ёнилли-мойлаш маҳсулотлари, 268,2 млн. сўмлик қишлоқ ҳўжалиги техникалари ва эҳтиёт қисмлари талон-торож қилинганлиги аниқланди. Масалан, "Тулистон нефтьбаз" унитар корхонасига қарашли шохобча операторлари А.Пирназаров ва Д.Саиповлар 8,4 млн. сўмлик, Нишон туманидаги "Нурли Келажак" шохобча бош оператори Х.Акабев 4,3 млн. сўмлик, Балиқчи туманидаги 12-сонли шохобча бош оператори Х.Омонов 2,3 млн. сўмлик ва Касби туманидаги "Ғазаба" шохобча бош оператори Н.Ғисов 2,1 млн. сўмлик дизел ёниллисини талон-торож қилишган.

Ушбу ҳўлатлар юзасидан қўзғатилган жиноят ишлари бўйича А.Пирназаров ва Д.Саиповлар суд ҳўкмига қўра жиноий жавобгарликка тортилганлар, Х.Акабев, Х.Омонов ва Н.Ғисовларга нисбатан жиноят ишлари судда қўрилмоқда.

Қўй Чирчиқ туманидаги "Нур тех мададор" ММТП МЧЖнинг соёқ раҳбари Б.Мухамедов 141,6 млн. сўмлик, "Пайарик МТП АЖ" бўлим бошлиги М.Йўлхашиев ва бошқалар 31 млн. сўмлик, "Дўстлик ирригатор" СФУ раҳбари Х.Рус-тамбеков 12 млн. сўмлик қишлоқ ҳўжалик техникаларини талон-торож қилганлар. Ушбу ҳўлатлар юзасидан қўзғатилган жиноят ишлари ҳозирда судда қўрилмоқда.

Пахта томонидан миллий бойлигимиз ва пахтачилик мамлакатимиз агросаноатининг энг муҳим тармоғи саналади. Шу маънода, "Упахтасаноат" уюшмаси тизимида иқтисодий ислохотларни қўқурулаштиришга йўналтирилган қўнулар, Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари ва қарорлари ҳамда ҳўкумат қарорлари ижроси бўйича доимий назорат олиб борилмоқда. Бу жараёнда ҳам бир қатор қўнубузилиш ҳўлатлари аниқланди. Тизимда талон-торожликлар ва суиистеъмолчиликлар баҳрам тоғлангани оқибатида 1 млрд. 125 млн. сўмлик 4358 тонна пахта хомаёши камомадига йўл қўйилган.

Мисол учун, "Косон пахта тозалаш" АЖ мансабдор ва моддий жавобдор шахслари - У.Саидов 167,6 млн. сўмлик 657,5 тонна, Х.Қўндов 333, 5 млн. сўмлик 600,6 тонна, С.Отамуротов 263,7 млн. сўмлик 491 тонна, Ғ.Нарзулаев 162,4 млн. сўмлик 353,2 тонна, Н.Хўжаев 80 млн. сўмлик 285 тонна моддий жавобгарлигидан пахта хомаёшини ўзлаштириш ва расратра йўли билан талон-торож қилганлар.

Шунингдек, Бекобод тумани-

даги "Далварзин пахта тозалаш заводи" акциядорлик жамияти мансабдор шахслари 68,4 млн. сўмлик 1741 тонна техник чигитни талон-торож қилган бўлса, Ўзбекистон туманидаги "Пахта тозалаш заводи" акциядорлик жамияти раиси У.Раҳимов фермер ҳўжаликлари ни молиявий қўллаб-қувватлаш учун ажратилган 11,9 млн. сўмлик бюджет маблағини талон-торож қилиб юборган. Ушбу ҳўлатлар юзасидан айбдор шахсларга нисбатан суднинг ҳўкми билан жазонинг муқаррарлиги таъминланди.

Маълумки, галла — ризқ-рўзимиз. У халқимиз фаровонлиги, дастурдонимиз тўқинлиги рамзидир. Галла-дон маҳсулотларининг сақланишида доир қўнулар ижроси юзасидан олиб борилган назорат талбирларида бир қатор қўнубузилиш ҳўлатларига йўл қўйилганлиги аниқланди. Масалан, "Оқолтиндонмаҳсулот" АЖ маркетинг бўлими бошлиги Ф.Мелиев ва "Шўхрат" дон қабул қилиш шохобчаси мудирлиги М.Миразимов ва бошқалар ўзаро жиноий тил бириктириб, фермер ҳўжаликлари томонидан топирилган 137,8 млн. сўмлик 581,3 тонна дон маҳсулотларини талон-торож қилишган.

"Қашқадарёдонмаҳсулотлари" АЖ мансабдор шахслари ва Нишон дон қабул қилиш маскани оғбор мудирлиги Х.Қўрбонов ҳамда 54 нафар фермер ҳўжалик раҳбарлари томонидан 2009 йилда қабул қилинган 220,6 млн. сўмлик 949,3 тонна арпа талон-торож қилинганлиги оқибатида қўзғатилган жиноят иши эса судда қўрилмоқда.

Бундан ташқари, "Ўздонмаҳсулот" акциядорлик компанияси тизимидаги корхоналарда қўйиб ёзишлар ва бошқа суиистеъмолчиликларга йўл қўйилганлиги оқибатида 2009 йил ҳўслидан жами 1,4 млрд. сўмлик 4639 тоннадан ортиқ бошоқчи дон талон-торож қилинган.

Катта миқдордаги талон-торожликларга асосан Хоразм (2271,7 тонна), Сурхондарё (689 тонна), Андижон (597 тонна), Тошкент (319,2 тонна), Қашқадарё (274,5 тонна) вилоятлари ва Қорақалпоғистон Республикаси (697 тонна)да йўл қўйилган.

Жумладан, "Андижондонмаҳсулотлари" акциядорлик жамиятига қарашли "Улуғнор" дон қабул қилиш шохобчаси мудирлиги Э.Эгамов 102 млн. сўмлик 495 тонна, "Хонқа дон маҳсулотлари"

акциядорлик жамиятига қарашли "Янгиарик" дон қабул қилиш шохобчаси мудирлиги Р.Алламов 50,5 млн. сўмлик 204,4 тонна бутдойни ўзлаштирган.

Маъкур ҳўлатлар юзасидан ҳам жиноят ишлари қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Қишлоқ ҳўжалигида иш ҳақи, кредит ва бошқа маблағларнинг мақсадли сарфланиши таъминланмаганлиги оқибатида шунга йўналтирилган 1,3 млрд. сўм маблағ талон-торож қилинганлиги аниқланиб, прокуратура органларининг аралашуви билан 438,7 млн. сўмдан ортиқ зарарнинг айбдорлардан ундирилиши таъминланди.

Масалан, АТБ "Агробанк"нинг Бобкет бўлими бош ҳисобчиси ўринбосари М.Ашуров "Чўлқувар" фермер ҳўжалигининг 16,7 млн. сўмлик, Мирзачўл туман филиали мансабдор шахслари "Олтин-арча" фермер ҳўжалигининг 12,1 млн. сўм, "Миллийбанк" Ғўзор филиали соёқ бош ҳисобчиси Ш.Жўраев ва бошқалар "Фауна-класс" МЧЖнинг 5,3 млн. сўм, "Рамз" фермер ҳўжалигининг 3,7 млн. сўм маблағларини уларнинг розилигисиз ҳисоб-рақамидан олиб, талон-торож қилиб юборилганлар.

АТ "Агробанк" Хатирчи туман филиали мансабдор шахслари 554 млн. сўм имтиёзли кредит, Денов туман филиали мансабдор шахслари 77 млн. сўм, Шеробод филиали мансабдор шахслари 137 млн. сўм, Музаббот филиали мансабдор шахслари 13 млн. сўм транш маблағларидан мақсадсиз фойдаланганлар.

Энди айбдор шахслар тергов ва суд олдида жавоб бермоқдалар. Қишлоқ ҳўжалиги корхоналарини молиявий қўллаб-қувватлаш учун ажратилган 5,6 млрд. сўмлик бюджет маблағлари мақсадсиз сарфланганлиги аниқланиб, прокуратура органларининг аралашуви билан 140,9 млн. сўмдан ортиқ зарарнинг айбдорлардан ундирилиши таъминланди.

Масалан, Наманган вилояти ҳўқимлиги ҳўзуридаги фермер ҳўжаликлари қўллаб-қувватлаш бўйича маҳсул комиссия мансабдор шахслари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 5 ноябрдаги "Ҳосилдорлиги паст бўлган ерларда давлат эҳтиёжлари учун қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотлари етиштирувчи фермер ҳўжаликлари қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида" ги

725-сонли Қарорига асосан ажратилган 617 млн. сўмни 553 та фермер ҳўжаликларида ноқўнуний равишда тайинлаб, тўлаб юборганликлари оқибатида давлат манфаатларига жуда кўп миқдорда зарар etkazилган.

Шунингдек, тупроқ балл бонитети 60 балдан паст бўлган 241 та пахта етиштирувчи фермер ҳўжаликларида давлат бюджетидан ажратилган 167,4 млн. сўм тайинланмасдан, фермер ҳўжаликлари манфаатларига жуда кўп миқдорда зарар etkazилишига йўл қўйилган.

Шу каби, Улуғнор туман ҳўқимлиги ҳўзуридаги маҳсул комиссия бўлимидаги ҳўсидорлиги паст бўлган ерларда пахта етиштирган фермер ҳўжаликлари қўллаб-қувватлаш учун бюджетдан ажратилган 116,3 млн. сўмни 26 та фермер ҳўжаликларида ноқўнуний тайинлаб, тўлаб юборганлар.

Маъкур ҳўлатлар юзасидан жиноят ишлари қўзғатилиб, ҳозирда тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Истеъмол бозорини арзон ва сифатли қорвчилик маҳсулотлари билан тўлдириш ҳам аграр соҳада олиб борилаётган ислохотлар моҳиятини ташкил этади. Шу маънода, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2008 йил 21 апрелдаги "Шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер ҳўжаликларида қорва моллар қўпайтиришни рағбатлантиришни қўлайитириш ҳамда қорвчилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш борасида қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида" ги 842-сонли Қарори ижроси доимий назоратда. Маъкур қарор ижроси бўйича прокурор назоратини таъминлаш юзасидан амалга оширилган ишлар умумлаштирилганда қўйдагилар аниқланди.

Жорий йилнинг I-ярмида мансабдор ва моддий жавобдор шахслар томонидан 2325 тонна омухта эм талон-торож қилинганлиги аниқланиб, айбдор шахсларга нисбатан кескин чоралар қўйилди. Масалан, Асака туман "Қорва озўқа бирлашмаси" МЧЖ мансабдор шахслари 2010 йил январь-апрель ойлари учун тақсимланган шрот ва шелуха маҳсулотларини асоссиз равишда устама қўйиб сотиб, аҳолидан ортиқча олинган 116,5 млн. сўмни ўзлаштириб юборганлар.

Худди шундай қўну бузилиш ҳўлатлари "Оқолтин туман эм бирлашмаси", Олтинқўл туман "Қорва озўқа бирлашмаси", Қўрғонтепа туман "Қорва озўқа бирлашмаси", Бўз туман "Қорва озўқа бирлашмаси" ва Улуғнор туман "Қорва озўқа бирлашмаси" масъулияти чекланган жамиятлари мансабдор шахслари фаолиятинда ҳам аниқланди.

Қилмишлари учун "Оқолтин туман эм бирлашмаси" мансабдор шахслари жиноий жавобгарликка тортилган бўлса, қолганлари бўйича тергов давом этмоқда.

Хулоса ўрнида айтиш мумкинки, юрт фаровонлиги, иқтисодий ётимиз мустаҳкамлиги кўп жиҳатдан қишлоқ ҳўжалиги ривожини билан боғлиқ. Шундай экан, ушбу соҳада ҳам қўнубузарлиқнинг ҳар қандай кўрinishида қарши муросасиз кураш давом этади.

/Давоми. Бошланиши 1-бетда/

Жумладан, ДТ "Халқ банки"нинг Зарафшон шаҳар филиали мансабдор шахслари мансаб ваколатини суистеъмол қилиш даражасига бориб етганлар. Улар 23 нафар фуқаро номидан 76,2 минг АҚШ долларини банкка қирим қилмасдан компьютер хотирасига сохта ёзувлар киритиб, Қозоғистон Республикасида яшовчи 15 нафар фуқаролар номига жўнатиб, банкка моддий зарар етказилганлиги аниқланди. Уларга ЖКнинг 167-моддаси 3-қисми "а, г" бандлари, 205-моддаси 2-қисми "а" банди билан жиноят иши қўзғатилиб тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Аҳолини ижтимоий ҳимоялашга қаратилган қонунлар ижроси юзасидан қатор тadbирлар амалга оширилиб, аниқланган қонунбузилиш ҳолатларини бартараф этиш борасида 9 та тақдиминома киритилди. 87 нафар шахс интизомий, маъмурий жавобгарликка тортилиб, 4 та жиноят иши қўзғатилди. Бюджетта етказилган 536,0 минг сўмлик моддий зарарлар ихтиёрий ундирилди.

Меҳнат ва бандлик тўғрисидаги қонунлар ижроси, аҳолини иш билан таъминлашда касаначилик тартибда иш ўринларини ташкил этиш ҳам прокурорларнинг доимий эътиборида турибди. Бу йўналишда қатор қонунбузилиш ҳолатларига йўл қўйилганлиги аниқланиб, натижасига кўра 80 дан ортиқ прокурор назорати ҳужжатлари қўлланди. Жумладан, Навоий шаҳар бандликка кўмаклашувчи ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш маркази янги иш ўринларини ташкил этиш ҳисоботида 112 та, Кармана туманида 116 та, Учқудуқ туманида 60 та яратилмаган иш ўринларини қўшиб ёзиш ҳолатлари аниқланиб, прокурор назорати ҳужжатлари қўлланди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2004 йил 11 мартдаги "Қишлоқ ҳўжалигида ислохотларни амалга оширишга қаратилган қонунлар ижросини таъминлашга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармонининг ҳар бир банди ижроси алоҳида назоратга олинган. Доимий назорат тadbирларида асосий эътибор мамлакатда иқтисодий ислохотларини янада ривожлантириш, истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, ерга бўлган муносабатни тубдан ўзгартириш ва ундан оқилона фойдаланиш, фермерликни ривожлантириш, уларда мулкдорлик ҳиссини шакллантириш ҳамда уларни қўллаб-қувватлашга, қишлоқ аҳолисининг турмуш фаровонлигини юксалтиришга қаратилган қонунлар, Президент Фармонлари ва ҳукумат қарорлари ижросини таъминлашга қаратилмоқда.

Жорий йилнинг ўтган даври мобайнида қишлоқ ҳўжалиги соҳаси бўйича жами 78 та текширув ўтказилиб, унинг натижасига кўра, аниқланган қонунбузарлик ҳолатлари юзасидан 21 та жиноят иши қўзғатилди. 189 нафар шахс маъмурий, 128 нафар шахс интизомий жавобгарликка тортилди, 101 та тақдиминома, 13 та протестлар киритилиб, 893 нафар шахсга оғохлантурув эълон қилинди. Қишлоқ ҳўжалик қорхоналарига етказилган 5 млн. 425 минг сўмлик моддий зарарлар ихтиёрий равишда ундирилиб, 21 млн. 750 минг

сўмлик зарарни ундириш борасида фуқаролик ва ҳўжалик ишлари бўйича судларга 45 та даъво аризалари қўзғатилиб, барчаси қаноатлантирилди, 1 нафар фуқаронининг бузилган ҳуқуқи тикланди.

Вилоят прокуратураси, ер ресурслари ва давлат кадастри бошқармаси ходимларидан иборат гуруҳлар тuzилиб, қишлоқ ҳўжалик экинларини экиш ҳолати бўйича доимий мониторинглар ўтказилиши йўлга қўйилди.

Мониторингларда фермер ва деҳқон ҳўжаликлари ер ажратилиш борасида қонунларга риоя этилиши, 2010 йил ҳосили учун баҳорчи экиш мавсумига қишлоқ ҳўжалиги техникаларининг тайёргарлиги, уларнинг эҳтиёт қисмлар билан таъминланиши, ёқилғи-мойлаш материаллари ва минерал ўғитлар билан узлуksиз таъминланиши, иш ҳақларининг бери-

Саҳифамизда Навоий вилоят прокуратураси органлари

тиришда амалий ҳуқуқий ёрдам кўрсатилди.

Вилоятдаги касб-ҳўнар коллежларининг 11171 нафар битирувчиларидан 10396 нафари (93 фоиз)нинг бандлиги таъминланди. Касб-ҳўнар коллежлари ва махсabat битирувчиларини иш билан таъминлаш борасида жорий йилнинг ўтган даври мобайнида 10 маро-

товар-моддий бойликлар давлат ихтиёрига ўтказилган, 2 млн. 890 минг сўмлик бойликларнинг четга олиб кетилиши тўxtатилган.

Ўтган даврда жиноят, фуқаролик ва ҳўжалик судларида ишлар қўрилишида прокурор ваколатини таъминлаш юзасидан маълум ишлар қилинди. Ушбу соҳаларда суд амалиёти мунтазам равишда ўрга-

Навоий вилоят
прокуратураси биноси

Қонун устуворлиги — юрт фаровонлиги

Бахтиёр ЖАМОЛОВ,
Навоий вилоят прокурори

нилиб, зарурий умумлашмалар, ахборот-бюлетенлари ишлаб чиқилди. Долзарб масалалар ҳайъат ва тезкор мажлисларда кўрилди.

Судлар томонидан биринчи босқичда қўрилган 1055 та жиноят ишларининг 1055 таси (100 фоиз), фуқаролик судлови соҳасида жами қўрилган 4050 та фуқаролик ишларининг 2634 таси (65 фоиз) қўрилишида прокурор иштироки таъминланди.

Шу даврда вилоят ҳўжалик суди томонидан қўрилган 6028 та ишнинг 6007 таси (99,6 фоиз)нинг қўрилишида прокурор иштироки таъминланди. Қолган ишлар бўйича суд қарорларининг қонунийлиги ўз вақтида ўрганилиб, ҳулосалар тuzилди.

Фуқароларнинг мурожаатларини кўриб чиқиш ва қонуний мулдлатларга ҳал этиш уларнинг паймол бўлган ҳуқуқларини тиклашга, шахсий қабулини ўтказиш масалаларига жиддий эътибор берилди.

Жорий йилнинг ўтган даври давомида вилоят прокуратура органларига фуқаролардан келиб

лиши, сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш аҳоли атрофлича ўрганилиб, таҳлил қилинди.

Пахта экилган майдонларнинг ҳақиқий ҳолати текширилиб, мониторинг ўтказилганда, вилоят бўйича жами 5 гектар ер майдонига бошқа қишлоқ ҳўжалик экинлари экилганлиги аниқланиб, пахта экилиши таъминланди. Фуқаролар томонидан ўзошимчилик билан эгаллаб олинган 4 гектар ер эса қайтариб олинди.

Кармана туманидаги "Матлаб оқсоқол" фермер ҳўжалиги раҳбари К.Ҳасанов чигит экишга мўъжалланган 5 гектар ер майдонига пиёз экканлиги учун маъмурий жавобгарликка тортилди.

Қишлоқ ҳўжалиги техникаси ва эҳтиёт қисмларини сақлаш ҳамда улардан самарали фойдаланишга қаратилган қонунлар ижроси устидан назорат текширувлари ўтказилиб, натижасига кўра 37 нафар шахс қонунбузилишга йўл қўймаслиги ҳақида расман оғохлантилди.

Деҳқон-фермер ҳўжаликларига кредит, минерал-ўғитлар, ёнилғи-мойлаш материаллари ажратилишида ҳуқуқий-амалий ёрдам кўрсатиш юзасидан муайян ишлар амалга оширилди.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан фермер ҳўжаликларида 3 тонна нефть маҳсулотлари, 0,6 тонна нефть маҳсулотлари, 2 та қишлоқ ҳўжалик техникаси, 34 млн. сўмлик эҳтиёт қисмлар, 1,5 млн. сўмлик дебитор қарзлари ундирилиб, 57 млн. сўмлик кредит маблағлари ажратилишида амалий ёрдам кўрсатилди.

Воёга етмаганларнинг манфаатини ҳимоя қилишга қаратилган қонунлар ижроси юзасидан жами 93 та текшириш ўтказилиб, натижасига кўра аниқланган қонунбузарлик ҳолатларини бартараф этиш бўйича 81 та тақдиминома, 43 та протест киритилди, 154 нафар шахсга оғохлантурув эълон қилиниб, 195 та интизомий, 96 та маъмурий, 14 та жиноий ишлар, 10 та даъво аризалари қўзғатилди. Туман, шаҳар ҳокимликлари ҳузуридаги воёга етмаганлар ишлари бўйича комиссиялар фаолиятини такомиллаш-

таба бўш иш ўринлари, 4 марта-ба иқтисослаштирилган ярмаркалар ўтказилиб, унда 132 та қорхона ва ташкилотлар 780 та бўш иш ўринлари билан қатнашди. 808 та қорхона, ташкилот ва муассасаларда 5664 та қвоталанган иш жойлари ташкил этилди.

"Баркамол авлод йили" Давлат дастури ижросидан келиб чиққан ҳолда Қизилтепа туман прокуратураси томонидан ўтказилган "Буш иш ўринлари ярмаркаси" Ўзбекистон телерадиоканалининг "Ахборот" информатсион дастурида намойиш этилди. Шунингдек, болалар оромгоҳларининг ёзги дам олиш мавсумига тайёргарлиги борасида қатор тадбирлар ўтказилиб, аниқланган қонунбузарлик ҳолатларини прокурор назорати ҳужжатларини қўллаш орқали бартараф этилди.

Божхона ва солиқ бошқармаларидаги суриштирув устидан мунтазам назорат ўрнатилиб, аниқланган қонунбузилишлар юзасидан қатъий прокурорлик чоралари кўриб борилди.

2010 йилнинг ўтган даври мобайнида вилоят божхона бошқармаси ходимлари томонидан 991 та ҳуқуқбузарлик ҳолатлари аниқланиб, 19 та жиноят иши қўзғатилган, 914 млн. 570 минг сўмлик

тушган жами 2332 та ариза ва шикоятларнинг 770 таси бевосита прокуратура органлари томонидан ҳал қилиниб, шундан 53 таси қаноатлантирилди, 583 таси бўйича тушунтириш берилиб, 134 таси рад этилди, 127 нафар шахсининг бузилган ҳуқуқлари тикланди. 1841 нафар фуқаро эса турли масалаларда прокурорларнинг шахсий қабулида бўлиб, шундан 974 нафари шахсан прокурор ва унинг ўринбосарлари томонидан қабул қилинган. Ҳар бир мурожаатни синчиклаб кўриб, муаллифларга асосли жавоблар бериб борилишига алоҳида эътибор қаратилди. Фуқароларнинг мурожаатлари билан ишлаш аҳоли вақти-вақти билан вилоят прокуратураси ҳайъатида кўриб борилиши таъминланди.

Республика Президентининг "Ҳуқуқий тарбияни яхшилаш, аҳолининг ҳуқуқий маданияти даражасини юксалтириш, ҳуқуқшунос кадрларни тайёрлаш тизimini такомиллаштириш, жамоатчилик фикрини ўрганиш ишини яхшилаш ҳақида"ги Фармони талабларини амалга ошириш борасида вилоят ҳудудидати қорхона, муассаса, ташкилот, ўқув юртлари, меҳнат жамоалари ва маҳалаларда аҳоли билан суҳбат ва учрашувлар ўтказиб борилди.

Умуман олганда, 2010 йилнинг биринчи ярмида вилоят прокуратура органлари томонидан ҳудудда қонунчилик ва ҳуқуқ-тартибни мустаҳкамлаш, жиноятчиликка қарши кураш борасида яна бошқа бир қатор тadbирлар амалга оширилди.

Шу билан бирга 2010 йилнинг ўтган даври мобайнида жиноятчиликка қарши кураш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ва профилактика қилиш, қонунийликни таъминлаш борасида олиб борилган ишлар аҳоли таҳлил қилинганда айрим хато ва нуқсонлар мавжудлиги аниқланди. Бу камчиликлар 2010 йилнинг июль ойида ўтказилган вилоят прокуратурасининг кенгайтирилган ҳайъат йиғилишида кўриб чиқилиб, тегишли чора-тадбирлар белгиланди.

Тadbиркорлик субъектларининг ҳуқуқий ҳимоясига йўналтирилган Республика Президенти Фармонлари ва ҳукумат қарорлари ижросини тўлиқ таъминлаш, бу соҳадати қонунлар ижроси устидан прокурор назоратини янада қучайтириш борасида туман, шаҳар прокурорлари фаолияти йўналтирилиб, тadbиркорлар манфаатларини ҳимоя қилиш, шартнома интизомини мустаҳкамлаш, қонунийликни таъминлаш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш чоралари кўриб борилди.

"Баркамол авлод йили" деб эълон қилинган 2010 йилнинг иккинчи ярмида ҳам инсон манфаатлари ва соғлигини муҳофаза қилиш, уларнинг ижтимоий муҳофазасига эътиборни қучайтириш, аҳолининг ҳуқуқий маданиятини ошириш, ҳар бир фуқарога қонунларни тушунтириш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ва профилактика қилишга асосий эътибор қаратилди.

Умумий

Садриддин ТУРДИЕВ,

Навоий вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

билан келишилган ҳолда вилоят ҳокимининг қарори асосида амалга оширилди. Вазиrлар Маҳкамасининг 2006 йил 30 декабрдаги 272-сонли қарори билан тасдиқланган "Якка тартибдаги уй-жой қурилиш тўғрисида"ги Низомнинг 2-бўлими, 9-бандида 2008 йил 1 январдан бошлаб якка тартибда уй-жой қуриш учун ер участкалари ким оиди савдосида фуқароларга қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда сотилиши белгилан қўйилган.

Шундай бўлса-да, Кармана тумани "Нарпай" қишлоқ фуқаролар йиғинида фаолият кўрсатаётган "Жалил Жамилд орузи" фермер ҳўжалиги раҳбари Н.Жалилов юқорида қайд қилинган қонун талабларини қўпол равишда бузиб пахта ва гаппа экишга мўъжалланган 0,20 гектар ҳамда қабристон чегараси

Тараққиёт гарови

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Солиқ, валютаси оид жиноятларга ва жиноий даромадларни, легаллаштиришга қарши курашиш департаментининг Навоий вилоят бошқармаси томонидан ҳудудда қонун устуворлигини таъминлаш, тадбиркорлар фаолиятини муҳофаза қилиш, уларнинг ҳуқуқий маданиятини ошириш борасида сезиларли ишлар амалга оширилиб келинмоқда.

Маълумки, мамлакатимизда тадбиркорлик фаолиятига кенг йўл очиб берилиб, тадбиркорлар манфаатини ҳимоялашга қаратилган қонун ҳужжатлари йил сайин тақомиллаштирилиб, уларга янада кўпроқ имкониятлар яратиб берилмоқда. Бироқ, айрим шахсларнинг ноқонуний йўллар билан даромад топишни мақсад қилиши соҳага доир қонунларнинг бузилиши ҳамда давлат бюджетига зарар еттишига олиб келмоқда.

Жорий йилнинг ўтган даври мобайнида бошқарма ва ҳудудий бўлимлар томонидан солиқ, валютаси оид ҳуқуқбузарликлар, сифатсиз маҳсулотларни мамлакатимиз ҳудудига олиб кириш, рўйхатдан ўтмасдан ишчиини равишда маҳсулот ишлаб чиқариш, солиққа тортиш базасини сунъий равишда қисқартириш ва коррупцияга қарши курашиш борасида муайян ишлар амалга оширилди. Жумладан, бошқарма ва ҳудудий бўлимлар ходимлари томонидан 169 та ҳуқуқбузарлик ҳолатлари бўйича жиноят ишлари қўзғатилди, давлат бюджетига 7 млрд. 64 млн. сўм маблағлар ҳисобланди.

Солиқ базасини камайтириш, солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлашдан бўйин товлаш билан боғлиқ 68 та ҳуқуқбузарликлар аниқланиб, барча ҳолатларда жиноят ишлари қўзғатилди. Жумладан, бошқарма томонидан шаҳар "Сувоқова" ишлаб чиқариш бўлими мансбдор шахслари НТМКдан ичимлик ва иссиқ сув маҳсулотларини олиб, аҳолига қайта сотиш фаолияти билан шуғулланиб келиб, 12,2 млн. сўмлик солиқ тўловларини тўлашдан қасддан бўйин товлаб келганликлари аниқланди.

Шу каби Навоий шаҳар бўлими томонидан "DJASMINA INFOMA PLYUS" масъулияти чекланган жамияти мансбдор шахслари ДТ "Халқ банки" Қизилтепа бўлими мансбдор шахслари билан ўзаро жиноий тил бириктириб, жамиятнинг 124,7 млн. сўмлик солиқ ва бошқа мажбурий тўловлардан боқиманда қардорлиги мавжуд бўлса-да, жамиятга ноқонуний равишда иккиламчи ҳисоб рақа-

ми очиб, унга "Rubikon Wirelis Communication" қўшма корхонаси ҳисоб рақамидан тушган 42,8 млн. сўмлик пул маблағларини йўналиштириб, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни ошқорлаштирганликлари аниқланган. Жамият ва банк мансбдор шахсларига нисбатан жиноят иши қўзғатилди.

Хорижий валютанинг "қора бозор"да муомалада бўлиши миллий сўмимизнинг барқарорлигига путур етказиши сабабли валютаси қимматликларини қонунсиз олиш ёки ўтказиш учун жавобгарлик чоралари белгиланганлиги ҳеч кимга сир эмас.

Бошқарма ва ҳудудий бўлимлар томонидан бу соҳада 18 та ҳуқуқбузарлик ҳолатлари аниқланиб, ҳуқуқбузарлардан 23 минг 850 АҚШ доллари, 136,7 минг Россия рубли, 7,3 млн сўм ва 30,0 минг қозоқ тенгеси далилий ашё тарикасида олинди, 11 та ҳолатда жиноят ишлари 7 та ҳолатда эса маъмурий ҳуқуқбузарликларга доир ишлар қўзғатилди.

Нақд пулнинг банкдан ташқари айланиши иқтисодиётга салбий таъсир кўрсатади. Бундай ҳолатларнинг олдини олиш мақсадида ўтказилган тадбирлар натижасида 13,2 млрд. сўмлик ноқонуний товар-пул айланимлари аниқланиб, 38 та ҳолатда жиноят ишлари қўзғатилди. Жумладан, Навоий шаҳар бўлими ходимлари томонидан "Навоий Бахтиёр сервис" МЧЖнинг молиявий фаолияти ўрганилганида, жамият мансбдор шахслари томонидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 5 августдаги 280-сонли қарори талабларини қўпол равишда бузиб, саволдан тушган 384,4 млн. сўмлик нақд пуллари банк хазинасига топширмасдан бошқа мақсадларга ишлатиб юборганликлари, шунингдек, 763,8 млн. сўмлик товар-моддий бойликларни бухгалтерияга кирим қилмасдан, ҳужжатсиз сотганлиги маълум бўлган.

Ноқонуний фаолият юритаётган яширин цехлардан 6,1 млн. сўмлик сифатсиз маҳсулотлар олиб қўйилиб, 18 та ҳолатда жиноят ишлари қўзғатилди. Жумладан, Қизилтепа туман бўлими ходимлари томонидан ўтказилган тадбирда фуқаро А.Шамсидинов ўз уйида электр тармоғига ноқонуний равишда уланган, қўлбола усулда ўрнатилган ускуна ёрдамида қитғитни қайта ишлаш билан шуғулланиб келатганлиги аниқланган ва жами 332,9 минг сўмлик товар-моддий бойликлар далилий ашё сифатида олиб қўйилган.

Сифатсиз, аҳоли саломатлиги учун хавфли бўлган ҳамда қалбаки акциз маркалар билан ёрлиқланган спиртли ва тамаки

Бахром ЯКУБОВ,
СВОЖЖДЛҚК Департаментининг
Навоий вилоят бошқармаси бошлиғи

маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва муомалага киритиш билан боғлиқ 15 та ҳолат аниқланиб, 7124,5 минг сўмлик спиртли ва тамаки маҳсулотлари ҳуқуқбузарлардан олиб қўйилди ва барча ҳолатлар бўйича жиноят ишлари қўзғатилди.

Департаментнинг Навоий шаҳар бўлими ходимлари томонидан ўтказилган тадбирда, фуқаролар Д.Юлошова ва М.Аҳмедовлар қонунга хилоф равишда, қалбаки акциз маркалар билан ёрлиқланган, қўлбола усулда тайёрланган 19 турдаги 502 минг сўмлик ароқ маҳсулотларини сотаётганлиги аниқланиб, ушбу алкоғолли маҳсулотлар ашёвий далил сифатида олиб қўйилди.

Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 6 майдаги "Жисмоний шахслар томонидан Ўзбекистон Республикаси ҳудудига товар олиб келинишини тартибга солиш тўғрисида"ги 154-сонли қарори талабларига зид равишда олиб келинган 36,1 млн. сўмлик товар моддий бойликлари далилий ашё тарикасида олинди, ҳуқуқбузарларга нисбатан жавобгарлик чоралари кўрилди.

Ҳокимият, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ва назорат органлари ходимлари томонидан содир этилаётган жиноятлар ва коррупция ҳолатларини фожия этиш борасида бошқарма ва ҳудудий бўлимлари томонидан 16 та ҳуқуқбузарлик ҳолатлари аниқланиб, 2 та ҳокимият, 1 та солиқ, 8 та ҳолатда банк ходимлари ҳамда 5 та ҳолатда бошқа идоралар ходимларига нисбатан жиноят ишлари қўзғатилди. Жумладан, бошқарма ва бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ходимлари билан ҳамкорликда ўтказилган тадбир давомида, Навоий давлат педагогика институтини Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият факультети ўқитувчилари А.Аслонова, ва Н.Розиқовлар педогогик таълимнинг 4-босқич талабасидан товланмачилик йўли билан нархи 350 минг сўмлик компьютер процессорини олаётган вақтда билан ушланган.

Хулоса ўрнида таъкидлаш жоизки, бозор иқтисодиёти жараёни ўз билганича тадбиркорлик қилиб, даромад топиш дегани эмас, албатта. Ҳукуматимиз томонидан тадбиркорлик фаолиятини амалга оширишга кенг имкониятлар яратиб берилган экан, қонунга итоат этиб фаолият кўрсатаётган тадбиркорларнинг рўзғорига барака, ишида ривож бўлади.

равишда эгаллаб олганлиги аниқланган ҳамда туман прокурори томонидан уларга нисбатан МЖТКнинг 200-моддаси билан маъмурий жавобгарлик тўғрисида иш қўзғатилиб, ноқонуний амалга оширилган қурилишларини уларнинг ҳисобидан бузиш ва фермер ҳўжалиги еридан мажбурий чиқариш ҳақида фуқаролик ишлари бўйича Кармана туманлараро судига даъво аризи киритилган.

Туманнинг "Янгиариқ" қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудда фаолият кўрсатаётган "Лайло" фермер ҳўжалиги экин майдонидан фуқаролар И.Эшовов ва А.Камоловлар ноқонуний равишда ўзбошимчилик билан яқка тартибда уй-жой қуриш учун 0,45 гектар майдонни эгаллаб олиб, қурилиш ишларини амалга ошираётганлиги аниқланган. Туман прокуратураси аралашуви билан ноқонуний қурилишлар улар ҳисобидан буздирилиши таъминланди, И.Эшовов ва А.Камоловларга нисбатан маъмурий жавобгарлик тўғрисида иш қўзғатилган.

Вилоят прокуратура органлари томонидан ерларнинг ноқонуний тарқатилиши ва талон-торож қилинишининг олдини олишга қаратилган назорат тадбирлари давом эттирилмоқда.

Баркамол авлод орзусида

Алишер ТЕСҲАЕВ,
Навоий вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

Республикаимизда ҳуқуқий демократик давлат барпо этиш ва фуқаролик жамиятини шакллантириш йўлида амалга оширилаётган туб ислохотларнинг замирида, аввало, фуқаролар учун муносиб турмуш шароитларини яратишдек эзгу гоғлар мужассамдир. Айниқса, ёш авлод таълим-тарбияси, уларнинг комил инсон бўлиб камол топиши учун зарур имкониятлар ҳамда шарт-шароитларни яратиш жамият истиқболи билан бевосита боғлиқ вазифа сифатида давлатимиз сиёсатининг марказида бўлиб келмоқда.

Бугун юртимизда вояга етмаганлар ва ёшларимизнинг ҳаётда муносиб ўрин эгаллашлари учун кенг имкониятлар эшиги очилган. Навоий вилоятида ҳам "Баркамол авлод йили" Давлат дастури ижроси юзасидан ёшларга, уларнинг нурли келажагига катта эътибор қаратилмоқда.

Вилоятда вояга етмаганлар муҳитида қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, "Баркамол авлод йили" Давлат дастури ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссиялар фаолиятини такомиллаштириш ҳақида"ги 360-сонли қарори ижроси юзасидан муайян ишлар амалга оширилмоқда.

Вилоят ҳудудидида 140262 нафар ўқувчи таълим-тарбия олаётган 365 та умумтаълим мактаблари, 51783 нафар ўқувчи таълим-тарбия олаётган 51 та касб-ҳунар коллежлари ва академик лицейлар, 447 нафар тарбияланувчиси бўлган 2 та махсус мактаб-интернатлар, 12600 нафар тарбияланувчиси бўлган 124 та мактабгача таълим муассасалари фаолият кўрсатмоқда.

Умумтаълим мактабларида ташкил этилган 425 дан ортқик фарн тўғаракларига 14590 нафар, 54 та уста-шогирд тўғаракларига 2065 нафар ҳамда 14 та мактабдан ташқари таълим муассасаларидаги 266 та тўғаракларга 7964 нафардан зиёд ўқувчилар жалб этилган.

Вилоят ҳокимлиги ташаббуси билан ёзги дам олиш оромгоҳлари ва спорт мактабларига жами 115 комплект теннис столлари қўшимча равишда Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси вилоят минтақавий филиали томонидан етказиб берилган. Шунингдек, "Баркамол авлод йили" Давлат дастури ижросини таъминлаш ва хотин-қизларни спортга янада кенгрок жалб этиш мақсадида Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси вилоят филиали томонидан КониMex турнидаги "Енбек" ўйингоҳида спортнинг энгил атлетика тури бўйича мактаб ўқувчи қизлари ўртасида "Барчиной" спорт мусобақаси ташкил этилди. Кармана туманидаги "Нарпай" болалар спорт мажмуасида ўқувчи қизлар ўртасида стол тенниси, Хатирчи туманидаги 20-мактаб спорт майдонидида мактаб ўқувчилари ўртасида мини-футбол, Навбахор туманидаги "Бешработ" болалар спорт мажмуасида ўсмир-қизлар ўртасида спортнинг стол тенниси тури бўйича туман очик биринчилиги ўтказилиб, голий жамоалар қимматбаҳо совға ва дипломлар билан тақдирланишди.

Академик лицей ва касб-ҳунар коллежлари ўқувчи-ёшларининг ҳуқуқий маданиятини янада юксалтириш, уларни Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва бошқа қонун ҳужжатларига ҳурмат руҳида тарбиялаш, ёшларнинг эркин фикрлаш қобилияти ва нутқ маданиятини ўстириш ҳамда ижтимоий фаолиятини ошириш, шунингдек, зукко ўқувчиларни аниқлаш ва уларни рағбатлантириш мақсадида 2010 йил 27 апрель куни Навоий шахрининг "Фарҳод" маданият саройида ўтказилган вилоятлараро "Сиз қонунни биласизми?" кўрик-танловининг Республика босқичида 2-сонли Навоий академик лицей жамоаси фахрли биринчи ўринни эгаллаб, вилоят ҳокими томонидан рағбатлантирилди.

Бундан ташқари, Қашқадарё вилоятида Адлия Вазирлиги ҳамда ўрта махсус, касб-ҳунар таълими Маркази ҳамкорлигида ўтказилган академик лицей ва касб-ҳунар коллежлари ўқувчи-ёшлари ўртасида "Ҳуқуқ билимдонлари" кўрик-танловининг Республика босқичида Навоий компьютер технологиялари касб-ҳунар коллежининг "Ледеро" жамоаси фахрли 1-ўринни эгаллаб, ташкилотчиларнинг 1-даражали дипломи ҳамда қимматбаҳо эсдалик совғалари билан тақдирланди.

2010 йил 16-27 апрель куни Ҳиндистон давлатининг Деҳли шаҳрида бўлиб ўтган карате-до спорт туридан Европа чемпионатида Навоий спорт коллежи ўқувчиси Зайниддин Норбутаев фахрли 3-ўринни эгаллаб, жаҳон чемпионати йўлланмасини қўлга киритди.

(Давоми 6-бетда)

бойлигимиз

даги 0,30 гектар ер майдонларини 8 нафар фуқарога яқка тартибда уй-жой қуриш учун ўлчаб бериб, суғориладиган ер майдонларининг муомаладан чиқарилишига ва давлат манфаатларига жиддий зиён етказилишига сабабчи бўлган.

Ҳудуд шундай туманда фаолият кўрсатаётган "Аббосхўжа АЗС" фермер ҳўжалиги раҳбари А.Сувонов ҳам ўзбошимчилик билан 9 нафар фуқарога 0,94 гектар пахта ва гаўла экишга мўлжалланган ер майдонини уй-жой қуриш учун ажратиб берган. Юқорида номлари қайд қилинган фермер ҳўжаликлари раҳбарларига нисбатан ЖКнинг тегишли моддалари билан жиноят иши қўзғатилиб, жазонинг муқаррарлиги таъминланди.

Бундан ташқари, "Нарпай" қишлоқ фуқаролар йиғини, "Пахтаобод" маҳалласи ҳудудидида жойлашган Отабек Бахтиёров номли фермер ҳўжалиги экин майдонидан фуқаро А.Ишонқулов 0,08 гектарини ва фуқаро Р.Мардонов 0,16 гектарини ноқонуний

2010 йил — Баркамол авлод йили

(Давоми.
Бошланиши 5-бетда)

2010 йилнинг 28-30 май кунлари Андижон шаҳрида ўтказилган "Универсиада — 2010" спорт мусобақалари финал босқичида Навоий вилояти жамоаси умумжамоа ҳисобида фахрли 3-ўринни эгаллади. Жумладан, баскетбол бўйича қизлар жамоаси олтин, 100 метрга сузишда 1 та олтин, эстафетали сузишда йигитлар жамоаси олтин медаллар билан тақдирланиб, мусобақа сўнггида "Президент совғаси" сифатида "Дамас" автомашинаси жамоага тақдим этилди.

Навоий вилоят ҳокимлиги ва вилоят прокуратураси ташаббуси билан Навоий шаҳар прокуратураси ёнида шаҳардаги меҳрибонлик уйи тарбияланувчилари, кам таъминланган оилалар фарзандлари ва ногирон вояга етмаганлар ҳамда профилактик ҳисобда турган ва тарбияси оғир болаларнинг мунтазам равишда спорт билан шуғулланишларини таъминлаш мақсадида барча қўлайликларга эга бўлган спорт комплекси қурилиб, фойдаланишга топширилиш арасида турибди.

Худди шундай спорт комплексларининг қурилиши вилоятнинг Кармана, Хатирчи, Кошимех, Навбахор ва Қизилтепа туманларида ҳам амалга оширилмоқда.

Вилоятда кейинги 3 йил давомида мунтазам равишда кам таъминланган оила фарзандлари, меҳрибонлик уйи тарбияланувчилари ҳамда ҳуқуқбузарлик ва жиноят содир этиб, профилактик ҳисобда турган болалар республикамизнинг қадимий шаҳарлари ва диққатга сазовор жойларига саёҳатга олиб чиқилмоқда. Жумладан, вилоят ҳокимлиги ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссияси ва вилоят прокуратураси органлари ташаббуси билан жорий йилнинг 10-13 июль кунлари вилоятнинг Навоий шаҳридан 40 нафар, Зарафшон шаҳридан 42 нафар, Навбахордан 43 нафар, Кармананан 25 нафар, Хатирчидан 30 нафар ҳамда Қизилтепадан 41 нафар

жами 221 нафар кам таъминланган оила фарзандлари, меҳрибонлик уйи тарбияланувчилари ҳамда ҳуқуқбузарлик ва жиноят содир этиб, профилактик ҳисобда турган болалар Самарқанд ва Бухоро шаҳарларининг тарихий ва диққатга сазовор жойларига олиб борилиб, саёҳатлар уюштирилиши таъминланди.

Бундан ташқари, вилоят прокуратураси ташаббуси билан жорий йилнинг 4 август кунин Навоий шаҳар "Меҳрибонлик уйи"нинг 30 нафар тарбияланувчилари Нурота туманидаги тарихий, зиёратгоҳ жойларга саёҳат қилишди. Саёҳат давомида тарбияланувчиларга тушқил ташқил этилиб, концерт ва қизиқарли кўрсатувлар намойиш этилди. Нурота туман прокуратураси томонидан тарбияланувчиларга совғалар улашилди.

Шуни таъкидлаш жоизки, вилоят прокуратураси органлари томонидан вилоятда доимий

равишда болалар ва ёшларга оид қонунчиликни такомиллаштириш, уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш ҳамда баркамол ривожланиши учун барча шарт-шароитларни яратиш борасида кенг қўламли ама-

лий ишлар амалга оширилиб келинмоқда.

Хулоса қилиб айтганда, баркамол авлод — бизнинг келажакимиз, миллатимиз таянчи. Уларнинг ҳар томонлама баркамол бўлиб вояга етишишига ҳар биримиз масъулмиз. Шундай экан, бу борада нафақат мутасадди ташкилотлар, балки кенг жамоатчилик вакиллари, яъни барчамиз бир ёқдан бош чиқариб, фаолият юритишимиз лозим.

Болаларга эътибор келажакка эътибордир

Мамлакатимизда вояга етмаганларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳимоясига, уларнинг ҳар томонлама етук ва баркамол инсон бўлиб камол топишларига алоҳида эътибор қаратилган. Жумладан, ота-онасининг қарамоғидан у ёки бу сабабга кўра маҳрум бўлган болаларга таъминот бериш, уларнинг шахсий ва мулкий ҳуқуқ ҳамда манфаатларини ҳимоя қилиш, тарбиялаш ҳамда таълим бериш масалалари қўний кафолатланган. Бу каби болаларнинг васийлик ва ҳомийлик остига олиниши фикримиз далилдир.

1999 йил 12 апрелда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 171-сонли қарори билан тасдиқланган "Ўзбекистон Республикасида васийлик ва ҳомийлик тўғрисида"ги Низом ҳамда Оила кодексда васийлик ёки ҳомийлик туман ёки шаҳар ҳокимининг қарори билан белгиланиши қайд этилган. Ўн тўрт ёшга тўлмаган бо-

лаларга ҳамда суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилган шахсларга васийлик, ўн тўрт ёшдан ўн саккиз ёшгача бўлган вояга етмаганларга, шунингдек, суд томонидан муомала лаёқати чекланган деб топилган шахсларга нисбатан эса ҳомийлик белгиланади. Саломатлиги ёмонлиги сабабли ўз ҳуқуқларини мустақил равишда амалга ошира олмайдиган ва ўз мажбуриятларини бажара олмайдиган вояга етган, муомалага лаёқатли шахсларнинг илтимосларига биноан, уларнинг шахсий ва мулкий ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун уларга нисбатан ҳомийлик белгиланиши мумкин.

Васийлик ва ҳомийлик 18 ёшга тўлмаган шахсларга нисбатан туман халқ таълими бўлимлари, суд томонидан муомалага лаёқатсиз ёки муомала лаёқати чекланган деб топилган шахсларга соғлиқни сақлаш бўлимлари ва соғлиги ёмонлиги сабабли ҳомий таъинланган мухтож бўлган муо-

малага лаёқатли шахсларга нисбатан эса, ижтимоий таъминот бўлимлари томонидан амалга оширилади.

Ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болалар тўғрисидаги маълумотларга эга бўлган муассасалар (мактабча тарбия муассасалари), умумтаълим, даволаш ва бошқа муассасаларнинг мансабдор шахслари ва бошқа фуқаролар болаларнинг аниқ турган жойидаги васийлик ва ҳомийлик органига хабар беришлари шарт.

Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 471-моддасида ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болалар тўғрисидаги маълумотларни шундай болалар турган муассаса раҳбари ёки фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органи мансабдор шахси томонидан васийлик ва ҳомийлик органига хабар қилмаганлик, шунингдек, улар томонидан ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болалар ҳақида атайин нотўғри маълумотлар берганлик учун маъмурий жазолар белгиланган.

Васий ва ҳомийлар васийлик ва ҳомийлик органларига йил тугаши билан ҳомийликдаги шахсларнинг мол-мулкнинг сақланиши ва бошқарилиши, уларга тегишли пул маблағлари ва бошқа қимматли буюмларини сақлашнинг аҳоли ҳақида ёзма ҳисобот тақдим қиладилар.

Васийлик ва ҳомийлик тугаганида, васий ва ҳомий ўз мажбуриятини бажаришдан четланилганда, шунингдек, вояга етган шахсга ҳомийлик қилиш мажбуриятидан озод этилганда васийлик ва ҳомийлик органи мол-мулк, пул маблағларини ва бошқа қимматли буюмларнинг сақланиши чора-тадбирларини кўради.

Ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган, ота-оналик ҳуқуқи чекланган, муомалага лаёқатсиз ёки муомала лаёқати чекланган деб топилган, қонун билан зиммаларига юкланган мажбуриятларини лозим даражада бажармаганликлари ёхуд ўз ҳуқуқларини суистеъмол қилганликлари учун васийлик ёки ҳомийлик вазибаларидан четлатилган, руҳий ёки наркологик муассасаларда рўйхатда турган ҳамда қасдан жиноят содир этганлиги учун ҳукм қилинган шахслар васий ва ҳомий қилиб тайинланиши мумкин эмас. Шу сабабли васийлик ёки ҳомийлик органи томонидан васий ёки ҳомийларнинг шахси тўла ва ҳар томонлама текширилиши, уларнинг иш жойидан иш ҳақи кўрсатилган маълумотнома, иш ёки турар жойидан тавсифнома, соғлиги тўғрисидаги врачлик маслаҳат комиссиясининг хулосаси, руҳий ва наркология муассасалари, тери-таносил диспансери, ички ишлар бўлимида уларнинг судланган ёки судланмаганлиги тўғрисидаги маълумотномалар олиниши лозим.

Васийлар ўз қарамоғидаги шахсларнинг қонуний вакиллари ҳисобланиб, васийлик ва ҳомийлик органининг розилиги билан васийликдаги шахс номидан нотариал тартибда тасдиқланиши лозим бўлган битимлар тузишга, васийликдаги шахсга қарашли бўлган мол-мулкни тақсимлаш, бир йилдан ортиқ муддатга гаровга қўйиш ёки ижарага беришга, васийликдаги шахс номидан мерос ва (ёки) ҳада олишдан воз кечишга, васийликдаги шахсга қарашли турар жойни айирбошлашга, васийлик-

Ш.ҚУШОКОВ,

Қарши шаҳар прокурорининг катта ёрдамчиси

даги шахсга тегишли ҳар қандай ҳуқуқдан воз кечишга ҳақлидир. Бирок, васийликдаги шахс номидан ҳада шартномаси тузишга йўл қўйилмайди.

Васий ва ҳомий ўз васийлиги ёки ҳомийлигидаги шахсга таъминот беришга мажбур эмас. Васий ва ҳомийнинг ўз васийлиги ёки ҳомийлигидаги шахснинг таъминоти учун қилган харажатлари қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда мазкур шахснинг маблағи ҳисобидан қопланади. Бу маблағ етарли бўлмаган тақдирда эса унинг таъминоти учун васийлик ва ҳомийлик органлари нафақа тайинлаши мумкин.

Низомнинг 2-бўлим 7-бандига кўра, васийлик ва ҳомийлик органи васий ва ҳомий мажбуриятларининг бажарилиши ва ҳуқуқларининг амалга оширилиши устидан бир йилда камида 2 марта назоратни амалга ошириши, васий ва ҳомийликка берилган болаларнинг турмуш шaroитларини ва уларнинг тарбияланишини кузатиб бориши, бу ҳақда тегишли маълумотномалар тузиши лозим.

Юртбошимиз томонидан олиб борилаётган оқилона сиёсатнинг асосий йўналишларидан бири мамлакатимизда баркамол авлодни вояга етказиш, уларни ҳеч қандай кам бўлмай камол топишлари учун барча шарт-шaroитларни яратишга қаратилган. Шундай экан, ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болалар тақдирига бефарқ бўлмасталигимиз даркор.

Инсон шаъни муқаддас

унинг топталишига
йўл қўйилмайди

Кудрат РАХМОНОВ,
Урганч шаҳар прокурори
Ойбек ЖУМАНИЕЗОВ,
"Huquq"

Сарҳад билмас жиноят

Умид ЖАҲОНГИРОВ,
Шаҳрисабз туман прокуратураси
катта тарғовчиси
Норбўта ҲОЗИЕВ,
"Huquq"

Негадир баъзи бировларнинг фикру хаёлига мўмай даромад қилиш истаги елимдай ёпишиб олган. Бунинг ёмон жойи йўқдай туюлади. Ахир, ҳамма ҳам бир мартаба бериладиган ҳаётда фаровон турмуш кечиришни истаиди. Аммо пулга бўлган иштиёқ айримларнинг инсонийлик ҳақидаги дунёқарашини ўзгартириб, айнан пулни ҳамма нарсадан устун қўйишга ундамоқда.

Биз ҳуқуқий демократик давлатда яшар эканмиз, мамлакатимизда инсон шаъни барча нарсадан устун қўйилишини ҳар доим ёдда тутишимиз лозим. Бунни тушунишни истаётгилар эса қўйидаги қарамонларимиз холига тушишлари мўқаррар.

— Буларни қарагин, энг сўнгги урфда, бундан хатто энг таниқли аёллар фойдаланади, уни юзингга суртсанг, умр бўйи 18 яшарлигингча қоласан. Нарҳиям қимматмас. Бой-йўғи 50 минг сўм. Мана бу духининг хидини кўр. Мана бу лаб бўёғини суриб, овқат есанг ҳам кетмайди. Бор йўғи 25 минг сўм. Яна-чи, пулни бўлиб-бўлиб берсанг ҳам майлига.

Нозима Ҳалиманинг (исмлар ўзгартирилган) сўзларига қандай ишонганию, у тавсия қилган нарсаларни қандай харид қилганини билмай қолди. Ҳаммасини ҳисоб-китоб қилишса, "бор-йўғи" 450 минг сўм бўлибди.

Қизи олиб келган нарсаларнинг нарҳини эшитиб, онанинг фиғони фалакка етди.

— Қизим, ахир бунақа нарсаларни бозордан нари борса 20 минг сўмга сотиб олсан-ку. Устига-устак шунча пулни қаердан олсан. Ўзинг ҳеч қаерда ишламасанг. Дарров эгасига қайтариб олиб бориб бер.

— Опа, булар фирменний нарсалар, асл моллар.

— Опа қизим, ойнага бир қарасанг-чи, сенга асл молнинг нима кераги бор, ўзинг кўхликкина бўлсанг. Менинг айтганимни қил, нарсаларини олиб бориб бер.

Нозима эртаси куни онасининг гапига кириб, нарсаларни қайтариб олиб борди.

— Нималар даясан, — жеркиб берди Ҳалима. — Сотилган нарсалар қайтариб олинмайди. Сен қарзларингни тўлашинг ҳаракатини қил.

Нозима бир амаллаб нарсаларнинг пулини тўлай бошлади. Навбатдаги йиққан пулини олиб борганида Ҳалима уни Сарвиноз исми аёлга рубару қилди.

— Қардор қизлардан бири шу, — деди Ҳалима. Кейин Нозимага юзланди. — Сарвиноз опага телефон рақамингни бериб кет. Нима қилишингни тушунтиради.

Сарвиноз опа дегани Нозимага ўша кунлик телефон қилди. Бир таниши Кореяга ишчи олиб кетишини, у ерда қўғирчоқ заводда иш борилигини, ойлик маоши яхшилигини, истага унга ҳам кўмак беришини айтди. Бу таклиф Нозимага ёқмади. Шундан кейин Сарвиноз қизнинг онасини аврашга тушди.

— Қизингиз эрдан ажрашган бўлса, қўлида касби бўлмаса, қачонгача унга ғам-хўрлик қиласиз, уям уйли-жойли, машинали бўлсин, ана Кореяга нечта қиз юборган бўлсам, ҳаммаси ҳозир пулдор, бойбуча.

Бу гаплардан кейин Назира опа андак уйланиб қолди. Аммо барибир бир суриштириб кўрсак деди. Кейин билса, Ҳалима

дегани Нозимага ўхшаган чиройли қизларни авраб, қардор қилиб кўярган-да, сўнг Сарвинознинг қўлига тутқазаркан. Сарвиноз эса уларни чет элга олиб кетаркан. Назира опа Сарвинозга бирдангина рад жавобини беролмади. Ёмон одамлар билан ўйнашиб бўлмайди деди ўзига-ўзи. Қизининг паспорти йўқлигини баҳона қилди. Сарвиноз эса паспорт олишга кўмаклашаётгани билдирди.

Нозима уни-бун баҳона қилиб, паспорт олишни кечиктираверди.

Бу орада Сарвиноз бошқа қизнинг изига тушди.

Хивалик Мардона энгил ҳаётни яхши кўрарди. Унга уйдан бошлана бериб, бирикки сўм тутқазгани, Сарвинознинг йўриғига юра бошлади.

Бу орада Сарвиноз самарқандлик Шухрат Каримов билан танишди. Шухрат дегани ҳам чет элга фоҳишалик қилиш учун қиз излаб юрганлардан экан. Сарвиноз иккови тезда тил топишиб олишди. Сарвиноз Шухратга қиз топиб беришга ваъда берди. Мардонани ҳам у билан таништириб қўйди.

Шухратнинг таклифига қўниш Мардонага қийин бўлмади.

Мўмай даромад ҳақидаги чўпчакка дарров лаққа тушди.

— Визангни тўғрила, пулини ўзим бераман, — деди Шухрат. Мардона тайёргарлигини бошлаб юборди.

Бу орада Шухрат Каримов Назира ва Санобар исмли қизларни "Кореяга давлат ишига юбораман" дея алдаб, уларни Ўзбекистон Республикасининг давлат чегарасидан ўтказиб, Хитойга фоҳишалик қилиш учун сотиб юборди.

Мардонанинг эса ҳужжатлари ҳеч тўғрилана қолмади. Унинг ҳужжатларини тўғрилашга кўмаклашиш ва ўзининг баъзи муаммоларини ҳал қилиш учун паспорт бўлинмасига борган Шухрат Каримовни қонун ҳимоячилари қўлга олишди. У анчадан бери қидирувда эди.

Энди хангоманинг буёғини эшитинг.

Ҳужжатлари битмаган Мардона ота-онасидан кечирим сўраб, уйига қайтди. Аммо бир куни онасига йўғлаб ёлворди. Сарвиноз исми аёл ундан виза тўғрилаш учун кетган 1000 долларни қайтаришни талаб қилибди.

Эртаси куни Мардонани излаб Сарвинознинг ўзи келди.

— 1000 долларимни қайтариб берасан. Ёки Хитойга кетасан, ё шу ернинг ўзида фоҳишалик қилиб, қарзингни тўлайсан.

Кўрқиб кетган онаси: "Мардона нима қилишини ўзи ҳал қилсин, — деди. Аммо ўн-ўн беш кун ўтиб, қизи йўғлаб телефон қилганида чидаб туролмади. Қонун ҳимоячиларидан ёрдам сўради.

Қилмиш-қидирмиш дейдилар. Одам савдосидай жirkan қилишга қўл урган, инсон шаънини топтаган қимсаларнинг қилмишлари фбш этилди ва суд ҳукми билан жазага тортилди.

Шухрат Каримов сотиб юборган Зарнигор исмли қизнинг бувиси судда невараси Мардонага йўғлаб қўғирчоқ қилганини, у ерда фоҳишахонага қамаб қўйишганини айтиб кўрсатма берди.

Жиноятчилар-ку жазоларини олишди. Аммо олиб борилаётган таригот-ташвиқот ишларига қарамасдан ҳали ҳам Шухрат каби фибрибгарларнинг домига илиниб қолаётган ёшларимиз, қизларимиз борлиги кишини ташвишлантиради. Уларга яна бир қарра «огоҳ бўлинг», дегимиз келади...

Одам савдоси инсон, унинг шаъни, кадр-қиммати, осовишта турмуши ва келажагига таҳдид солаётган трансмиллий уюшган жиноятлардан бири бўлиб, ўзининг чегара билмаслиги билан барчани ташвишга солади. Глобаллашув жараёнида бу ўта жирканч жиноят мамлакатимизни ҳам четлаб ўтмаяпти.

Президентимиз ўзининг "Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари" номли асарида "Енгил йўл билан жуда катта бойлик орттириш шарпаси турли мамлакатлардаги жиноятчи унсурларнинг бирлашишига, халқаро жиноятчи ҳамжамиятлар пайдо бўлишига олиб келишини кўрсатувчи мисоллар бутун дунё амалиётида етарли. Уларнинг фаолият соҳаси барчага маълум: у нопок пул топиш имкони бўлган ҳамма жойда қўлланилади", деганларида нечоғлик ҳақ эканлигини бугун ҳаётнинг ўзи кўрсатиб турибди.

Қингир йўл билан бойлик орттиришга интилиш одам боласини ҳамиша ҳалокат ёқасига етаклаган. Гиёҳвандлик моддалари ва ноқонуний қурол савдоси, ўзгалар мулкни талон-торож қилиш, ўғирлик, фибрибгарлик каби жиноятлар замирида, шубҳасиз, энгил даромад топиш муддаоси ётади. Бугунги кунга келиб ана шу қора рўйхатдан яна бир муҳқиж жиноят тури ўрин эгаллади. Бу — одам савдоси. Ер юзидеги ҳеч бир давлат қонунлари, халқаро ҳуқуқий меъёрлар одам савдосига йўл қўймайди ва уни қатъиян тақиқлайди. Мамлакатимизда ҳам 2008 йил 17 апрелда "Одам савдосига қарши курашиш тўғрисида"ги Қонун қабул қилинди. Мазкур ҳужжат ҳаётга татбиқ этилиши билан республикамизда бу глобал муаммага қарши курашиш ҳамда ундан жабрланувчиларни ҳимоялашнинг ҳуқуқий асослари яратилди. Бу ҳуқуқий ҳужжатнинг амалдаги ижроси одам савдоси билан боғлиқ ҳар қандай жиноятларга чек қўйишда муҳим аҳамият касб этади.

Шундай бўлса-да, бугунги кунда пул, мол-дунё деб, ўз ватандошларини чет эллардаги гунашталарига пуллаётган иймонсиз юртдошларимиз ҳам учраб турибди. Яқинда жиноят ишлари бўйича Шаҳрисабз туман суди одам савдосига оид жиноят ишини кўриб чиқди. Суднинг қора курсисидан ўрин олган 1978 йилда Шаҳрисабз туманида туғилган Мўмин Бобоқулов айнан шундай қабих иш билан шуғулланиб келган. У муқаддам Тошкент шаҳар Собир Раҳимов тумани судининг 2000 йил 13 октябрдаги ҳукмига кўра, ЖК 164-моддаси 4-қисмининг "а" банди билан 15 йилга озодликдан маҳрум қилинган эди. Жиноят ишлари бўйича Муборак туман судининг 2004 йил 16 февралдаги ажримиға кўра, ЖКнинг 74-моддасига асосан ўталмаган 2 йил 5 ойиу 16 кун озодликдан маҳрум қилиш жазоси иш ҳақининг 20 фоизини давлат даромади ҳисобига ўшлаб қолган ҳолда ахлоқ тузастиш иши жазосига алмаштирилган. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2004 йил 1 декабрдаги "Амнистия тўғрисида"ги Фармониға асосан Мўмин Бобоқулов жазодан озод қилинган. Бироқ у бир марта адашиб жазосини олган, бағрикенглик, кечиримлилик туфайли Амнистия акти қўлланилиб, муддатидан олдин жазодан озод этилган бўлса-да, бу инсонпарварлиқнинг қадрига етмади. Адашганининг айби йўқ, қайтиб йўлини топса, деган мақолга амал қилиб ҳаётда тўғри йўлни топишга уринмади. Аксинча, энгил-елли йўллар билан пул топиш мақсадида яна жиноятга қўл урди. 2008 йил 11 январь куни Россия Федерациясининг Иркутск шаҳридаги Шанхай бозорида фуқаролар Нурали Рўзиев ва Фуқрат Хуррамовларни, шу йилнинг 26 февралда эса фуқаролар Шерали Рўзиев ва Асқар Воҳидовларни ёллаб, мазкур бозор ичида қуриладиган меҳмонхона ички безакларининг қурилиш ишларига ишга жойлаштиради ва "Мен сизларни ишга жойлаштирамангиз учун ҳар ойда ойлик иш ҳақи берасизлар", дейди. 2008 йил 22 январдан шу йилнинг 3 октябрга қадар Н.Рўзиевни ишлатиб, унинг 2 287 331 сўми (1700 АҚШ доллари), 2008 йил 22 январдан 20 июнга қадар Ф.Хуррамовни ишлатиб, унинг 2 620 040 сўми (2000 АҚШ доллари), 2008 йил 26 февралдан шу йилнинг 13 сентябрга қадар Ш.Рўзиевни ишлатиб, унинг 1 330 000 сўми (1000 АҚШ доллари), 2008 йил 26 февралдан шу йилнинг 26 ноябрга қадар А.Воҳидовни ишлатиб, унинг 1 361 120 сўми (1000 АҚШ доллари) жами 7 598 391 сўм (5700 АҚШ доллари) миқдордаги пуллари бермасдан, ўз эҳтиёжи учун ишлатиб юборган.

М.Бобоқулов юқорида қайд этилган жиноий ҳаракатлари билан Ўзбекистон Республикаси ЖК 135-моддаси 2-қисмининг "б" ва "д" бандларида назарда тутилган жиноятларни қасдан содир этганлиги эътироф этилиб, суд томонидан унинг қилмишига ҳуқуқий баҳо берилди.

Ҳа, одам савдоси - инсон шаъни ва кадр-қиммати ерга урадиган, унинг ҳақ-ҳуқуқларини поймол этиб, эркинликларини чеклаб қўядиган муҳқиж жиноят. Шундай экан, миллийлигимизга, маънавий-ахлоқий қадриятларимизга мутлақо ёт бўлган турли қўриниш-дағи одам савдоси каби разолатга қарши кураш ҳар биримизнинг умуминсоний бурчимиздир.

Оқ ароқнинг қора қилмиши

Ахлат уюмлари ёнида ётган 60 ёшлардаги кишини биринчи бўлиб шу атрофда ўйнаб юрган болалар қўриб қолишди. Бундан катталар ҳам хабар тоғач, кимдир тез ёрдамга, яна кимдир милицияга қўнғироқ қила бошлади. Зумда етиб келган шифокорлар ўлим ҳолатини қайда этишган бўлса, тезкор хоналар номаълум кишининг шахсини аниқлаш ишларини бошлаб юборишди. Маълум бўлишча, вафот этган киши Спутник мавзесига яшовчи Константин Назаров (исм-фамилиялар ўзгартирилган) экан...

Николай учинчи бор судланиб, озоликка чиққач, яшагача жой ахтара бошлади. Нимаям қилсин, уйдагилар чиқиштиришмагач, қаердадир яшаши керак-ку ахир! Яхшиямки, аммаси бор экан. Гарчи аммасининг ўзи боғчада фаррош бўлиб ишлаб, ўша ерда яшаб юрса-да, жигари эмасми, жиянига жони ачиди. Ёнига олди. Шундай қилиб Коля аммаси билан боғчадаги кир ювиш хонасида яшай бошлади. У бу ерга ҳамма уйига кетгач келар, тонг отар-отмас чиқиб кетарди. Улар айниқса, боғча мудиридан ҳайқиришарди. Агар у биллиб қолса борми... майли, нима бўлганда ҳам яшагача бошпана бор эди. Айтмоқчи, Коля қамқондан чиқишдан сал аввалроқ амма яшаш жойининг тайини йўқ таниш бир аёлни ҳам "яшаш учун" қабул қилган эди.

Бироқ, амма жиянига яхшилик қилиш баробарида ўзининг бошига бало сотиб олганини қақдан ҳам билсин! Орадан кўп ўтмай Коля ичиб келиб, уларни уриб-сўкадиган, салга тўполон кўтарадиган бўлди. Тинчгина яшайётган икки аёлнинг осуда ҳаётига путур етди.

Шундай кунларнинг бирида Колянинг отаси таниш-билишлари орқали уни балон ямовчиликка жойлаб қўйди. Гарчи анги иш бўлиб боғчадан анча узоқда жойлашган бўлса-да, Коля аввалига ишга меҳр қўйгандек бўлди. Аёллар ҳам анча тинч яшай бошлади. Аммо бу ҳолат узоққа чўзилмади. Кўп ўтмай Коля яна эски қилиғини бошлади. Ишга бориш малол келиб, яқин атрофдан темир-тераск билан бўшаган баклашқалар териб келадиган, уларни сотиб пулига вино олиб ичадиган одат чиқарди. Маст бўлгач, яна аёлларга қўл қўтариб, ҳаммаёқни вайрон қилишни бошлади.

Уша кунга ҳам тонг аллақачон отган бўлса-да, уйқудан бош кўтаролмай ётган эди, хона эшиги қаттиқ тақилди. Кетидан бақир-чақир овозлар эшитилди. "Оббо, боғча опа-ку!" ҳаёлидан ўтди Колянинг. У ўрнидан сакраб турди-да, ўзини ваннахонага урди. Мулдир ичкарига кириб, у ёқ-бў ёққа назар ташлар экан, тартибсизликлар учун аёлларни уришган бўлди. Сўнгра тезда ҳаммаёқни тозаллаб қўйишни бошуб, чиқиб кетди. Аёллар шу заҳоти ишга киришди. Коля яширинган жойидан чиқиб қараса, кечагина ўзи бир четга уюб қўйган латта-путталари ахлат челақдан жой олибди. У жаҳл билан челақни ағдариб, латталарни қўлига олди-да, булар унинг ишхонасига керакли экани, шунинг учун ҳеч ким тегмаслиги-

ни таъкидлаб, жойига қўйди. Ўзи эса сўкинганча ташқарига чиқиб, яна темир-тераск ахтаришга тушди. Анча-мунча "маҳсулот" йиғилгач, сотиб пулига вино кўтариб келди. Шишани бўшатиб, тушлик қилишгач, аёллар иш билан чиқиб кетишди. Коля эса ўрнига ётиб, ухлады.

Эртасига эрта билан амма ширин уйқунинг белига тепди.

— Сени жигарим деб бу ерга олиб келган ўзим аҳмоқман. Кунни бўйи сандироклаб юрганинг етмагандек, ичиб келганингга бало борми?! Ундан кўра ишингга бормайсанми? Тур ўрнидан. Кун ёришиб кетди-ку!

— Э-э, ҳали вақт бор-ку! Нимага уйғотдингиз-а? Яна бироз ухлай, соат еттиларда уйғотарсиз...

Аммаси жаврай-жаврай чиқиб кетгач, яна бироз чўзилиб ётди. Сўнг ноилжўр ўрнидан турди. Юзқўлини ювгач, латталарни қўйган жойига йўл олди. Аммо не кўз билан кўрсин-ки, кеча ўз қўли билан қўйган латталар йўқ эди. У ер-бў ерни қаради, кўринмади. Сўрай деса аммаси йўқ. Жаҳли чиқиб, боғча ёнидаги ахлатхонага йўл олди. Қараса, ўрта ёшлардаги бир киши ахлат титиб юрибди. У нотаниш кимсанинг ёнидан индамай ўтдию ўзи не азоблар билан йиққан баклашқалари солинган халтасини кўриб қолди. Шошганча халтадаги нарсаларни ерга ағдара бошлади.

— Хой, торт қўлингни!

Коля овоз келган томонга ўтирилди. Рўпарасида ҳозиргина ахлат титаётган кимса ўқрайиб турарди.

— Нима дединг? Булар менинг нарсаларим-ку, сенга нима? У шундай дея ишида давом этар экан, халиги киши тўсатдан орқасига темир сим билан тушириб қолди. Коля оғриқнинг зўридан инграб, жон ҳолатда рақибини итариб юборган эди, кимса орқаси билан тисарилиб, йиқилиб тушди. Коля унга аҳамият бермай, яна иши билан машғул бўла бошлади. Аммо нотаниш кимса ҳам бўш келмади. Бир нималар дея сўқинар экан, темир билан тагин Коляни ура бошлади. Бундан аччиққанган Коля ўтирида туриб уни шунақанги мушт туширдикки, бунинг натижасида рақибни ўзини ўнглай олмай, даярли қилиб кетди. Шунинг баробарида боши билан бетонга қаттиқ урилди. Коля латталарини йиғиштириб бўлгач, унга назар ташлади. Қўй кўз билан кўрсин-ки, рақибининг боши қонга беланиб ётарди. Бундан Колянинг эси чиқиб кетаёйди. Шошганидан латталарини ҳам унатиб боғчага югурди. Ваннахонага кириб, эшикни ичкаридан қўлфлагач, ювиниб, ухлагача

Қахрамон ТҲИЧЕВ,
Сергеи туман прокурори

га ҳам қулоқ солмади.

— Бу ерда фақат мен машина ювман, тушундингми? Бу ерда сенинг қорангни бошқа кўрмай... Агар яна бир марта кўрсам... Тушундингми? Негиндамайсан? Ҳозир мен сенга...

Уни бир амаллаб ажратиб олишди. Аммо яна тўполон кўтарди. Уйга судраган хотинини ҳам сўқиб, ура бошлаган эди, энди Миша чидай олмади:

— Бу нима қилганингиз? Ахир бугун онам билан тутилган кунингиз бўлса, тўполон қилиб, ҳамманинг асабини бузиш яхшимми? Ичган бўлсангиз, тинчгина кайфингизни қилинг. Ундан ташқари, қачон қарама, онамни сўқасиз, урасиз... у сизга нима ёмонлик қилди?

Шундан кейингина ўғай ота тинчлангандек бўлди. Бундан фойдаланган она уйга етиб олиш учун машина тўхтатмоқчи бўлиб, йўл четига чиқди. Аммо улгурмади. Тўсатдан эшитилган шовқин-сурондан чўчиб, орқасига ўтирилди. Не кўз билан кўрсин-ки, Миша билан эри ёқ бўлишиб туришибди. Шошганча улар томон югурди. Шу ерда машинасини юваётган кишиларнинг ёрдами билан уларни ажратиб олди-да, машина тўхтатиб, ўғлини ўзи билан олиб кетди.

Улар уйларига етиб келишгач ҳам, Миша жаҳдан тушмади. У хонадан бу хонага кириб, чиқиб юраркан, ҳеч ўзини босолмасди. Бир маҳал тўсатдан ошхонага кирди-ю пичоқ олиб, ташқарига югурди. Онаси билан бувииси эса ҳай-ҳайлаганча қолаверишди.

У қўчага чиққан заҳоти, гандираклар келётган ўғай отага дуч келди. Отаси Мишага қўзи тушган заҳоти сўқинишни бошлади. Миша ҳам бўш келмади. Сўқиниш зумда муштлашувга айланиб, Миша жаҳл устида отасига икки-уч марта пичоқ санчиб олди. Айни шу пайтда орқасидан етиб келган онаси уни ушлаб қолди. "Тез ёрдам"га қўнғироқ қилишди. Шифокорларнинг ўз вақтида кўрсатган муолажалари туфайли отанинг жони сақлаб қолинди. Иткан... Эртаси кунни уйга келган милиция ходимлари Мишани олиб кетишди...

Агар аҳамият берган бўлсангиз, юқорида баён этилган ҳар иккала ҳолатнинг бош сабабчиси ичкиликдир. Гувоҳи бўлганимиздек, биринчи воқеада бир инсон айнаан ичкилик туфайли ёруғ олам билан хайрлашди. Иккинчисиде эса, оғир жараҳат олиб, бир ўлимдан қолди. Қолаверса, ичкиликнинг инсон саломатлигига таъсири, у туфайли не не оилаларнинг бузилиб кетишди, аксарият жиноятларнинг ҳам айнаан мастлик туфайли содир этилиши ҳақида доимо эшитиб ва ўқиб келётган бўлса-да, баъзилар ҳамон бу оғудан ўзла-

рини тия олмаяптилар.

Николайнинг ёши 30 да. У илгари ҳам бир неча марта судланишга улгурган. Ҳар қалай, турмушининг оқу қорасини таниб улгурган. Миша-чи? Эндигина 20 ёшни қаршилаган бу йигитчанинг келажаги-чи? Албатта, фожиянинг содир бўлишида унинг гарчи ўғай бўлса-да, отасининг ҳам айби бор. Йўқса, ёшгина ўғайга ўзи ароқ қўйиб бериб, у билан отамлашиб ўтирармиди...

Шундай бир ривоят бор. Гарчи у ҳақда жуда кўп марта ёзилган бўлса-да, яна бир марта эслатиб ўтишни ўзимизнинг бурчимиз деб ўйлаймиз. Хуллас, бир ароққўр табиядан ичишдан тамома қайтишга сабаб бўлгувчи бирон нарсани айтиб беришни сўрабди. Табиб унга шундай бир воқеани айтиб берибди: "Қадим замонларда бир йигитнинг обрўсини тушириш мақсадида уни бир хотин уйига таклиф қилибди. Йигит ҳовлига кириши билан хотин эшикни қўлфлабди ва жиддий қиёфада шундай дебди: "Уч шартиндан бирини бажаринг, ё бу ароқни ичинг, ёки бу гудакни ўлдинг, ё бўлмаса мен билан зино қилинг. Агар йўқ десангиз, дод солиб одамларни йиғаман, шармандангизни чиқараман".

Ҳалиги йигит ноилжўр, осонроғи деб ароқни ичибди. Сал ўтмай қаттиқ маст бўлиб, эсини йўқотибди ва қолган икки гуноҳга ҳам йўл қўйибди. Кўрангизми, ҳар бало ичкиликда" деб сўзини якуналади табиб.

Ушбу ривоятдан ҳам кўриниб турибди-ки, ичкилик ҳеч қачон инсонга дўстлик қилмайди. Шу билан бирга ичкиликка руж қўлганлар ўзларини-ку бадном қилганлари майли-я, бола-чақаларини ҳам инсода қўзғатанликларини ҳеч ўйлаб кўришарми-кан?

Айтмоқчи, йиланча воқеа қахрамони Коля ўша ҳолатидан сал олдинроқ яна бир жиноятга қўл урган эди. Ушанда бош оғригидан қийналиб, қўчага чиққан Коля тўғри дўхонага кириб, ёнидаги бор пулига бир шиша вино олиб ичди. Бироздан кейин бошининг оғриғи салгина босилди-ю яна зирқирай бошлади. Агар яна озгина ичса-ку, бош оғриғи сал бўлса-да қоларди. Аммо қани ўша зормандага пул? Борини ишлатиб бўлди. Юриб-юриб бозорчанинг олдидан чиқиб қолди. Қараса, четроқда бир йигит диск сотиб ўтирибди. Атрофи харидорлар билан гавжум. Коля таваккал дея ўша ёққа йўл олди. Сотувчининг чалғитилган қўли билан, стол четидан бир қуту DVD дискини олди-ю, қўлтигига олиб, жуфтакни ростлади. Озроқ чопиб бориб, орқасига ўтирилган эди, сотувчининг ҳам қувиб келётганини кўриб, эси чиқиб кетаёйди. Таъқибдан қутулиш учун янада тезроқ югурмоқчи эди, олдида ариқ чиқиб қолди. Сакраб ўтаман деди-ю қоқилиб, йиқилди. Боши ариқ четига зарб билан урилиб, ҳушини йўқотди. Қанча ётганини билмайд. Ўзига келиб қўзини очганида, сотувчи кўринмади. Диск қутиси ҳам йўқ эди. У шундагина эгаси келиб ўтирилган нарсаларини олиб кетганини тушунди. Амаллаб ўрнидан туриб, боғчага йўл олди. У ерга боргач, ювиниб, ётиб ухлады. Чамаси диск эгаси ўғрининг маст эканлигига йиқилиб, ҳушидан кетганини кўргач, унга шу жазонинг ўзи ҳам етарли деб ўйлаган бўлса керак! Аммо нима бўлганда ҳам, аҳамият берган бўлсангиз, бу ҳолатнинг юз беришига ҳам яна айнаан ичкилик сабаб бўлмоқда.

Шунинг учун истардики, яхши ният биланми ё бошқа сабаб туфайли, ҳар бир қалаҳни қўлига олган одам унинг оқибатини ҳам ўйлаб кўрса, фойдадан холи бўлмасди.

Қонун ижросини назорат қилишда парламентнинг роли

Мамлакатимиз ижтимоий ҳаётида, жамиятни демократлаштириш ва мамлакатни ислоҳ қилиш жараёнида парламент фаолиятининг тугган ўрни беқийсидир.

Ўзбекистон Республикасида икки палатали парламентнинг шакллانганлиги ва фаолият кўрсатиши суд-ҳуқуқ, иқтисодиёт ва ҳаётимизнинг бошқа соҳаларида амалга оширилаётган ислохотларнинг ҳуқуқий асосини янада тақомиллаштиришда муҳим ўрин тутди.

Маълумки XX асрнинг иккинчи ярмида ривожланган мамлакатларда фуқаролик жамияти ва ҳуқуқий давлатнинг шаклланиши, бунинг натижасида парламент тизимини тақомиллаштиришга бўлган эҳтиёжнинг ўсиши сабабли икки палатали парламент бўлган зарурият ошиб борди.

Ўзбекистонда икки палатали профессионал парламентнинг шаклланганлиги ҳуқуқий давлат қуришга доир мақсадларни амалга ошириш сари интилишларни ифодалаб берди.

Юртбошимиз Ислам Каримов 2005 йил 28 январдаги Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисида "Давлат қурилиши ва бошқаруви соҳасидаги энг муҳим вазифа қонунчилик ҳокимияти бўлиши Парламентнинг роли ва таъсирини кучайтириш" деб таъкидлаган эди.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, парламент давлатнинг қонун чиқарувчи ҳокимияти органи сифатида қонун ҳужжатлари лойиҳаларини ишлаб чиқиш, қабул қилиш билан бир қаторда назорат фаолиятини ҳам амалга оширади. Бундан кўринадики, парламентнинг қонун ижодкорлиги фаолияти унинг назорат функцияси билан уйғунлашганлиги парламентнинг жамият ҳаётидаги мавқеини янада оширишга имконият яратди.

Юртбошимиз Ислам Каримов Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг 2010 йил 27 январда бўлиб ўтган қўшма мажлисидаги маърузасида: "Парламентимиз ва маҳаллий вакиллик органлари — Кенгашлар олдидан тугган иккинчи гоят муҳим вазифа — бу қабул қилинган қонунларнинг ижро этувчи ҳокимият, яъни ҳукумат томонидан марказда, ҳокимликлар томонидан эса жойларда қандай бажарилаётганини устидан қатъий парламент назоратини, депутатлик назоратини ўрнатидан иборатдир" деб бу масалаларга алоҳида эътибор қаратиб ўтди.

Мамлакатимизда парламент назоратини амалга оширишнинг ҳуқуқий асослари Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, "Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати тўғрисида"ги конституциявий қонуни ҳамда "Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси

нинг Регламенти тўғрисида"ги, "Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Регламенти тўғрисида"ги Қонунлар ва бошқа қонун ҳужжатларида белгиланган.

Хуёсан, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 78-моддасида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг биргаликдаги ваколатлари жумласига Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг тақдимига биноан Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетини қабул қилиш ва унинг ижросини назорат этиш белгиланган.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 85-моддаси 4-қисмининг 4-бандида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси Спикери Ўзбекистон Республикаси қонуналарининг ва Қонунчилик палатаси қарорларининг ижроси устидан назоратни ташкил этиши кўрсатилган.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 86-моддаси 5-қисмининг 4-бандида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати Раиси Ўзбекистон Республикаси қонуналарининг ва Сенат қарорларининг ижроси устидан назоратни ташкил этиши белгиланган.

Парламент назорати вазифаси аввало қабул қилинган қонунларнинг ижро этилиши даражасини ўрганиш, мавжуд камчиликларни бартараф этишга қаратилган чора-тадбирларни белгилаш, тегишли қонунларга назорат-таҳлил натижаларига асосан қўшимча ва ўзгаришлар киритиш, мансбдор шахслар ва фуқароларнинг қонун ҳужжатлари талабларига амал қилиш масъулияти ва мажбуриятини оширишга хизмат қилади.

Қонун ижросини назорат қилиш парламентнинг муҳим бир фаолиятини ташкил қилиши билан биргаликда, у парламент фаолиятининг янада самардорлигини кучайтиришга эришиш, қонунларга роя этилишини таъминлаш, қонунчиликни ҳаёта таъбиқ этиш амалиётини таҳлил этиш мақсадида амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, конституциявий қонуни ва қонунарга мувофиқ парламент назоратининг қуйидаги йўналишларини кўришимиз мумкин. Жумладан, бу йўналишларга Ўзбекистон Республикасининг қонуни, Олий Мажлис палаталари қарорлари ижроси бўйича назорат, инсон ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига роя қилиниши бўйича назорат, мудофаа, хавфсизлик соҳасидаги назорат, Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг ижросини назорат этиш, давлат бошқаруви органларини шакллантириш соҳасидаги назорат, ташқи сиёсий фаолият бўйича назорат киради.

Парламент назорати ҳақида фикр юритар эканмиз, жаҳон парламентаризми тажрибасида парламентнинг ўзи томонидан амалга оширилаётган парламент назорати (масалан, парламент сўрови), парламент таркибига

кирувчи палаталар, қўмиталар, комиссиялар, алоҳида депутатлар томонидан амалга оширилаётган парламент назорати каби шакллари мавжудлигини кўрамиз. Бунда парламент назорати соҳаларига молия соҳаси, ахборотлаштириш соҳаси, мудофаа, хавфсизлик, атроф муҳити муҳофаза қилиш ва бошқа соҳалар киради.

Парламентимиз фаолиятида Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва Олий Мажлис палаталари қарорлари ижроси устидан назорат ҳам муҳим йўналишлардан бўлиб, бу вазифани парламент палаталарининг қўмиталари, комиссиялари бевосита амалга оширади.

Конституциямизнинг 87-моддасида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг Ўзбекистон Республикаси қонунлари ҳамда ўз қарорлари ижросини назорат қилиши ва шу мақсадда депутат ва сенаторлар орасидан қўмиталарни сайлаш ваколати белгиланган.

Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва парламент палаталари қарорлари ижроси устидан парламент назорати тегишли тартибда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ва Сенати Раиси томонидан ташкил этилади ва қўмиталарнинг бу борадаги фаолияти мувофиқлаштирилади.

Қонунлар ижроси юзасидан парламент назорати муайян шаклларда амалга оширилиб, тегишли қонуннинг ижросини ўрганиш, бир неча қонунларнинг ижросини бирга ўрганиш, муайян бир ҳудудда ўрганиш, муайян бир соҳа, тармоқ бўйича қонунларнинг ижросини ўрганишда намоён бўлади.

Шуни таъкидлаш жоизки, жаҳон парламентаризми амалиётида парламент сўрови кенг тарқалган назорат шакли бўлиб, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталари тўғрисидаги қонунларда парламент сўровига доир қонунлар мустаҳкамланган.

"Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси тўғрисида"ги конституциявий қонуннинг 12-моддасида парламент сўровига оид модда ажратилган бўлиб, унга кўра Қонунчилик палатаси ва Қонунчилик палатаси депутати давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг мансбдор шахсларига уларнинг ваколатларига қиладиган масалалар юзасидан асосланган ташқириш бериш ёки

нуқтани назоратини баён қилиш талаби билан парламент сўрови йўлига ҳақли. Бунда парламент сўровига жавобни давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг мансбдор шахслари Қонунчилик палатаси Регламентида белгиланган муддатларда Қонунчилик палатаси мажлисларида берадилар.

Шундай қоида "Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати тўғрисида"ги конституциявий қонуннинг 12-моддасида мустаҳкамланган, жумладан, Сенат ва Сенат аъзоси давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг мансбдор шахсларига уларнинг ваколатларига қиладиган масалалар юзасидан асосланган ташқириш бериш ёки нуқтани назоратини баён қилиш талаби билан парламент сўровини йўллаш, парламент сўровига жавобни давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг мансбдор шахслари Сенат Регламентида белгиланган муддатларда Сенат мажлисларида беришлари қонунда кўрсатиб ўтилган.

Таъкидлаш жоизки, Ўзбекистон Республикаси Конституциясида мувофиқ парламент назоратининг йўналишларидан бири Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Олий Мажлис палаталари қарорлари ижроси устидан назоратдир.

Маълумки, 2009 йил 28 августда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг "Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги эълон қилинганлигининг ўн саккиз йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг қарорини қўллаш тартиби ҳақидаги қарори қабул қилинган эди.

"Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги эълон қилинганлигининг ўн саккиз йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг қарорини қўллаш тартиби ҳақидаги Низомнинг 22-бандида амнистия тўғрисидаги қарорнинг қўлланилиши тартиб-таомиллари, жамоатчилик назорати ва очиқ-ошкораликни таъминлаш мақсадида сенаторлар, халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларининг депутатлари, Олий Мажлис Инсон ҳуқуқлари бўйича вакилининг (омбудсманнинг) минтақавий вакилларидан иборат ишчи гуруҳларини тузиш, ишчи гуруҳларининг амнистияни

А. БАЙЖАНОВ,
Ўзбекистон Республикаси Олий суди ҳузуридаги Суд қонунчилигини демократлаштириш ва либераллаштириш ҳамда суд тизими мустақиллигини таъминлаш бўйича тадқиқот марказининг бош консультанти

қўллашда жамоатчилик назоратини таъминлашдек асосий вазифалари белгилаб берилган.

Бу вазифалар қаторига жазони ижро этиш муассасалари, органларини бориб кўриш, маҳкумлар билан суҳбатлар ўтказиш ҳамда уларнинг шахсий йиғмажилдлари билан танишиш, суриштирув ва дастлабки тергов органлари иш юритишдаги терговга қадар ўтказилган текширув материалларини ўрганишда ва кўриб чиқишда бевосита иштирок этиш ва бошқа масалалар киради.

Низомга мувофиқ аниқланган қоидабузарликлар тўғрисидаги материаллар кўриб чиқиш ва чора кўриш учун Ўзбекистон Республикаси Олий судига, шунингдек, Бош прокуратурасига юборилиши кўрсатиб ўтилди.

Қонунга асосан бундан бўён амнистия акти таъсири доирасига тушадиган шахсларни жазодан ёки жавобгарликдан озод этиш масаласи судлар томонидан ҳал этиладиган бўлди ва инсонпарварлик тамойилларининг негизини ташкил этади. Бундай меҳр-муруват, халқимиз учун ҳо бўлган кечиримлилик ҳуқуқий давлат қўриқчиларидан ҳисобланади.

Шунинг учун ҳам Юртбошимиз И.Каримовнинг бевосита ташаббуслари билан, жиноят содир этган шахсларни жазодан озод этиб, ўз оиласи бағрига қайтиши учун имконият беришни амнистия актларини Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати томонидан эълон қилиниши жамиятимиз ҳаётида муҳим ўрин тутди.

Хулоса сифатида шуни таъкидлаш керакки, мамлакатимизда парламент назорати фаолиятининг конституциявий асослари белгиланганлиги ва ҳуқуқий тартибга солинганлиги жамиятни янада демократлаштиришга, парламент қонунчилик ҳужжатлари ижросини кучайтиришга қаратилган. Шу нуқтани назардан қонун ижросини назорат қилишда парламент назорати фаолиятини янада тақомиллаштириш учун парламент назорати натижаларидан қонун ижодкорлиги фаолиятида янада самарали фойдаланиш, парламент назорати фаолияти соҳасида магистрлик, номзодлик ва докторлик шаклидаги илмий тадқиқотлар олиб борилишини кенгайтириш, ҳуқуқшунос олимлар ва тегишли соҳа бўйича мутахассисларни жалб этган ҳолда уларнинг фикрларини ўрганиш ҳамда парламент назорати бўйича фуқароларнинг ҳуқуқий маданияти даражасини юксалтириш бўйича тақлифларни ўртага ташлаш мақсадида мувофиқ.

Миллионер қизалоқ

Хитойда 6 ёшли қизча миллионерга айланди. Lenta.ru нинг хабар беришича У Цинь Хитойдаги энг бой қизчага айланган. Унинг бойлиги бир миллион юандан кўпроқ (154 000 АҚШ доллари) деб баҳоланмоқда. Унга 2009 йилда автофалокатда ҳалок бўлган отасидан Sunflower Light Science компаниясининг 62500 акцияси мерос қолган экан. Яқинда Чжэцзин провинциясининг Шаосин округида жойлашган компания ўз акцияларини халқ ҳўжалигига жойлаштира бошлади. IPO натижасида қизча отасидан мерос олган акциялар пакетининг баҳоси 1,05 миллион юанни ташкил этди, яъни ҳар бир акциянинг баҳоси 16,8 юан деб баҳоланди. У Цинь у ёки бу компаниянинг акциялари соҳиблари бўлган ёш хитойлик миллионерлар орасида энг ёши ҳисобланади. Унгача баҳоси 10 миллион юандан кўпроқ бўлган 220 000 акция соҳиби бўлмиш 13 ёшли бола энг ёш миллионер ҳисобланар эди.

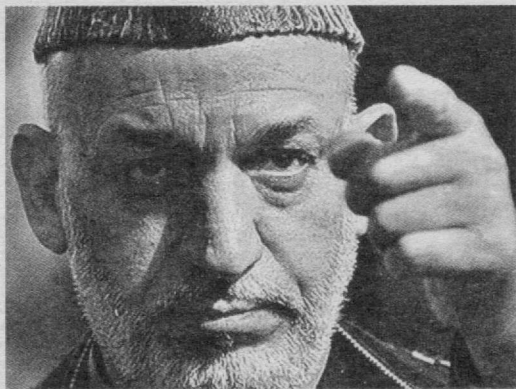
Вояга етмаган қотил

Ижевск шаҳрида 16 ёшли ўсмир қамоққа олинди. У 5-синф ўқувчисини пичоқлаб ўлдирганликда ва ўз ўртоғи бўлмиш 15 ёшли ўсмирга оғир тан жароҳати етказганликда айбланмоқда. Хабарларга қараганда, ушбу жиноят ўсмирлар компьютер ўйнаганларидан кейин содир этилган. Аниқланишича, қотил деб гумон қилинган ўсмир 15 август куни кечкурун дўстиникига меҳмонга келган. Бу пайтда квартирада 11 ёшли 5-синф ўқувчиси ҳам бўлган. Ўқувчи ухлаб қолгандан кейин икки ўртоқ компьютер ўйнай бошлашган. Шунда меҳмонга келган ўсмирда тўсатдан агрессия тутқаноғи бошланган. У стол устидаги турган пичоқни олиб ухлаб ётган 5-синф ўқувчисининг кўксига санчган. Кейин уй эгасига ташланиб, пичоқ билан қўлаб тан жароҳатлари етказган. 5-синф ўқувчиси ётган жойида вафот этган. Уй эгаси эса ҳушдан кетган ва бўлиб ўтган воқеа тўғрисида фақат касалхонада хабар берган. Худудий "Сусанин" портали маълумотларига қараганда, жабранувчи ўртача оғирликдаги ҳолатдадир. Қотилликда гумон қилинган ўсмир эса бир неча кундан кейин Ижевск шаҳридаги компьютер ўйингоҳларидан бирида қўлга олинган. Терговчи Марсел Камалетдиновнинг сўзларига қараганда, қўлга олинган шахс руҳий касал эмас, фақат унинг руҳий ривожланишида бир мунча четга чиқишлар кузатилмоқда. Гумон қилинган шахснинг қамаш тўғрисида судга талабнома жўнатилади. Чунки у ўзи ва атрофидаги шахслар учун потенциал хавф манбаи бўлиб ҳисобланади. Шунингдек, жиноят содир этилган пайтда ўсмир ақли расо ёки норасо бўлганлигини аниқлаш учун тиббий экспертиза ўтказилади.

Хусусий кўриқчилар ишсиз қолади

Афғонистон Президенти Хамид Карзай 2011 йилнинг охирига қадар мамлакатдаги хусусий кўриқчилар индустриясига бутунлай барҳам бериш ниятида эканлигини эълон қилди. The Guardian газетаси президентнинг расмий вакили сўзларига асосланган ҳолда шундай хабар берди. Нашрнинг маълумотларига кўра, яқин вақтлар ичида Карзай ўз фармонини имзолайди.

Фармонга кўра, Афғонистонда хавфсизликни таъминлашнинг барча функциялари куч ишлатиш ҳуқуқига эга бўлган маҳаллий тузилмалар қўлига ўтади. Ушбу соҳада хизмат кўрсатаётган барча хусусий фирмалар фаолияти тақиқлаб қўйилади. The Guardian берган маълумотларига қараганда, ҳозирги кунда Афғонистонда 52 та хусусий фирмалар рўйхатдан ўтказилган. Улар турли объектлар, бинолар, одамлар ва ҳатто ҳарбий юкларни ҳам кўриқлашади. Бундай компанияларда хизмат қилаётган ходимлар сони 30-50 минг кишини ташкил этади. Улардан 10 000 таси қуролли ёлланма аскарлардир. Кўпинча айнан хусусий кўриқчилар Афғонистон ҳудудидаги хориж объектлари, яъни

элчихоналар, халқаро инсонпарварлик ташкилотларининг штаб-квартиралари хавфсизлигини таъминлайдилар. Бунинг сабаби шундаки, Афғонистонда фаолият юритаётган қўлаб хорижий мансабдорлар "маҳаллий полиция яхши тайёргарликдан ўтмаган", деб ҳисоблайдилар ва уларга ишонмайдилар.

Афғонистон Президентининг хусусий кўриқчилар фаолиятини тақиқлаш тўғрисидаги қарори қўплар учун қутилмаган хол бўлди. Баъзилар Карзайнинг бу қарори Афғонистон ҳукуматини порахўрликда айблаганликлари учун жавоб юриши бўлди, деб ҳисобламоқдалар. Бир мунча вақт илгари газеталарда Афғонистон ҳукуматида содир этилган талон-торожликлар тўғрисида мақолалар чоп этилганлиги боис, АҚШ конгресси Афғонистонга берилиши лозим бўлган 4 млрд. доллар миқдоридидаги ёрдам пулини беришдан бош тортган эди. Шу билан бир вақтда Афғонистон ҳукумати мамлакатда хавфсизлик соҳасида хизмат кўрсатаётган хусусий фирмалар фаолиятдан норози эканлигини бир неча бор баён этган.

Ҳукумат вакилларининг сўзларига қараганда, бундай фирмаларда ёлланма аскарларнинг тўлақонли армиялари хизмат қилишади. Улар мамлакатнинг турли ҳудудларида алоҳида-алоҳида фаолият юритишда ва маҳаллий ҳокимият вакилларига бўйсунмайдилар. Гоҳо эса "хусусий кўриқчилар жангарилар билан ҳамкорлик қилмоқдалар", деган хабарлар ҳам пайдо бўлиб қолади. Масалан, АҚШ ҳукумати билан уларнинг юкларини кўриқлаш тўғрисида битим тузган фирма, "Толибон" жангарилари бу юкларга ҳужум қилмасликлари учун уларга маълум миқдорда пул тўлаб тураркан.

Тунги тақиқ

Москвада тунги пайтда спиртли ичимликлар сотилиши чеклаб қўйилмоқда. "Интерфакс" ахборот агентлигининг хабар беришича, шу йилнинг 1 сентябрдан бошлаб таркибида 15 % этил спирти бўлган ичимликлар савдоси кеч соат 22:00дан бошлаб эрталаб соат 10:00 қадар тақиқланади. Ёсатиб ўтамиз, 2006 йилда Москвада алкоғолли ичимликларнинг сотилиши кеч соат 23:00дан эрталаб соат 8:00га қадар тақиқлаб қўйилган эди. Аммо шаҳар маъмурияти билан келишилган ҳолда кечаю кундуз алкоғолли ичимликлар сотилаверарди. Энди эса пойтахт маъмуриятида таъкидлаб ўтилганидек ҳукумат қароридида бундай банд мавжуд эмас. Ресторанлар ва қаҳвахоналар "Корхонада қабул қилинган иш режимида мос равишда" спиртли ичимликларни сотаверишади. 2009 йил сентябрь ойида Россия президенти Дмитрий Медведев ҳукумат зиммасига тунги пайтлари спиртли ичимликлар сотилиши чеклаб қўйиш вазифасини юклаган эди. Жорий йилнинг июнь ойи охирида Россиядаги Спиртли ичимликларни сотишни тартибга солиш ташкилоти ҳукуматга қонунчиликка тузатишлар киритиш таклифи билан мурожаат қилди. Ушбу мурожаатда Россияда спиртли ичимликларни кеч соат 23:00дан бошлаб эрталаб соат 8:00 га қадар сотишни тақиқлаш назарда тутилган.

Марихуана дори сифатида

Яқинда ГФРда даволаш мақсадларида рецепт бўйича наша ўсимлигини сотишга рухсат этилади. Бу ҳақда консерваторлар билан бирга ҳукумат коалициясида турган Эркин демократик партиядаги манбанинг сўзларига асосланган ҳолда Welt журнали хабар берган. Коалицион фракция вакиллари "Гиех-вандлик моддалари айланмаси тўғрисида"ги Қонунга тегишли ўзгартиришлар киритишнинг улдасидан чиқишди. Янги таҳрирдаги қонун Германияда наша ўсимлиги асосида дорилар тайёрлаш ва улардан фойдаланиш ишларини енгиллаштиради. Бундан ташқари, бундай дорилар ёрдамида касалхоналарда ётган бедаво касалларни вақтинча булса-да қаттиқ оғриқлардан халос этиш мўлжалланмоқда.

Жумладан, саратон касаллигига ҳамда паритонхотирликка чалинган касалларни наша ўсимлигидан тайёрланган ҳалдорилар билан даволаш кўзда тутилмоқда. Шу пайтгача беморлар наша ўсимлигидан тайёрланган дорилардан фойдаланиш учун ҳокимият вакиллари, врачлар ва сугурта касалларидан рухсат олишлари керак эди. Бу эса жуда кўп вақтни оларди.

"Марихуана дори сифатида" ассоциациясининг маълумотларига қараганда, ҳозирги кунда қарийб 90 млн. аҳоли яшайдиган ГФРда фақат 40 га яқин кишигина бундай дорилардан фойдаланиш ҳуқуқига эга экан.

Тўққиз ёшли ёзувчи

АҚШнинг Миннесота штатида яшовчи Дэвид Смит исмли 9 ёшли болакай китоб нашр эттиргани ҳақида хабар тарқатди "Kare" агентлиги. 5 ёшидан бошлаб илк ҳикояларини ёза бошлаган Дэвид ўзининг биринчи китобини "The Holiday Series: New Year's Eve" деб номлаган.

Китобда 8 ёшли болакайнинг байрам тадбирларидаги иштироки ва улар билан боғлиқ кўнгилхиралликлар ҳақида ҳикоя қилинган. Дэвид китобнинг давомини ҳам ёзмоқчилигини маълум қилган. Шунингдек, хабарда айтилишича, Аспергер синдроми (аутизм касаллигининг бир кўриниши)га мубтало бўлган болакайнинг бу китоби 12 бобдан иборат экан. Китобни безашга унинг амакисининг қизи қўмақлашган.

Дэвиднинг китоби сотувдан тушган пулнинг 10 фоизи аутист болаларга ёрдам фондида ўтказилиши кўзда тутилмоқда.

Одатда, Аспергер синдромига чалинган болалар юқори интеллектуал салоҳият эгалари бўлишса-да, бироқ уларнинг ижтимоий мослашуви, атрофдагилар билан мулоқотта киришуви қийин кечади.

Интернет хабарлари асосида йўлдош ПАРДА тайёрлади

Барчамизнинг бурчимиз

Одам савдоси — инсон кадр-қимматига таҳдид солаётган трансмиллий уюшган жиноятчилик кўринишларидан биридир. Бу жиноятлар чегара танламаслиги ҳамда домига асосан ёшларни ва аёлларни тортаётгани билан барчада катта ташвиш ва хавотир уйғотмоқда. Жиноятчилар учун эса бу фаолият сердаромад манба бўлиб қолмоқда.

Мазкур жиноятнинг ижтимоий хавфи ўз вақтида тўғри баҳоланиб, мамлакатимизда бу иллатга қарши тизимли кураш олиб бориш учун бир қанча норматив ҳужжатлар қабул қилинди.

Шу ислохотлар жараёнида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2008 йил 8 июлдаги Қарори билан Одам савдосига қарши курашиш бўйича Республика Идоралараро комиссияси ва жойларда ҳудудий идоралараро комиссия ташкил этилиб, комиссияга давлат органлари, фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари ва нодавлат нотижорат ташкилотларининг одам савдосига қарши курашиш соҳасидаги фаолиятини мувофиқлаштириш ва бошқа муҳим масалалар киритилганлиги эътиборга моликдир.

Сирдарё вилаетида ҳам мазкур йўналишларда муайян ижобий ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, вилает ҳокимининг 2008 йил 12 июлдаги "Одам савдосига қарши курашиш самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 81-сонли қарори билан одам савдосига қарши курашиш бўйича вилает Идоралараро комиссияси тузилган ва 2008-2010 йилларда одам савдосига қарши курашиш бўйича тадбирлар режаси тасдиқланиб, тегишли илора ва ташкилотлар олдига аниқ вазифалар қўйилган. Шунингдек, туман-шаҳар ҳокимликлариди ҳудудий Идоралараро комиссиялар ташкил қилиниб, аъзолари тайинланган ва ташкилий йиғилишларида масъул котиби, доимий фаолият кўрсатувчи тахлилий ишчи гуруҳининг Низоми ва таркиби тасдиқланиб, иш режалари тузилган. Ҳокимликларда комиссиялар котибияти учун алоҳида хоналар ажратилиб, улар соҳага оид маълумотлар базаси жамланган компьютер, тегишли қонунчилик ва жиноятчилик аҳоли ёритилган тематик стенд-

лар билан жиҳозланган.

Вилает прокуратураси томонидан "Одам савдосига қарши курашишни ташкил этиш масалалари бўйича" 2 та компьютер дастури ва 2 та услубий қўлланма тайёрланиб, одам савдосига қарши курашиш фаолияти билан шуғулланувчи прокурор-тергов ходимлари, ички ишлар идораларининг ходимлари, ҳудудий комиссиялар аъзолари ва доимий фаолият кўрсатувчи ишчи гуруҳлари аъзолари томонидан фойдаланиб келинмоқда.

Мутасадди идораларнинг фаолиятини тўғри йўналиштириш, жонлантириш ва самарадорлигини ошириш мақсадида мунтазам равишда семинар машғулотлари ўтказиб турилибди.

Мазкур йўналишларда амалга оширилаётган ишларни тахлил қиладиган бўлсак, Одам савдосига қарши курашиш ва унинг оқибатларини кенг ҳалқ оммасига етказиш борасида комиссиялар ташкил этилганидан бун 174 маротаба республика, вилает ва шаҳар-туман матбуот нашрларида, 162 маротаба радио ҳамда 110 маротаба телевидениеда чиқишлар қилиниб, аҳоли ўртасида, ташкилот ва ўқув муассасаларида 1200 дан ортиқ давра суҳбатлари ва учрашувлар ўтказилган.

Аҳоли гажум жойларга 70 та банер, 15 000 та плакатлар ўрна-тилган ва хорижга чиқувчи ва бошқа шахсларга 94 000 та буклетлар тарқатилган.

Тарғиботнинг самарали усулларидан фойдаланиш мақсадида Ўзбекистон Давлат Миллий академик театри жамоаси томонидан Гулистон шаҳрида жойлашган О.Хўжаев номи вилает мусика-ли драма театрида 3000 нафар жамоатчилик вакиллари, талаба-лар ҳамда мактаб ўқувчиларига одам савдосининг жirkanч оқибатларини тасвирловчи "Тортадурман жабрини" номи спектакль намойиши ташкил этилди.

Ҳар бир ҳудуд бўйича одам савдосини келтириб чиқарувчи омиллар чуқур тахлил қилинганда, кўпгина ҳолатларда аҳолининг ўз ҳуқуқларини, хусусан, хорижий давлатларга бориб ишлаш тартибларини яхши билмасликлари ва бу ҳолатлардан айрим фибрибларлар фойдаланаётганиги, шунингдек, баъзи енгил ҳаёт кечиришни турмуш тарзига ай-

Б.АХМЕДОВ,
Сирдарё вилает прокуратураси бўлим бошлиғи

лантирган шахслар одам савдоси жиноятининг қурбонига айлана-ётганлиги аниқланган.

Шунинг учун аҳолига тушунарли ишлари олиб бориш билан бир қаторда янги иш ўринлари яратиш ва ишсиз шахсларнинг бандлигини таъминлаш борасида вилаетда дастурий ишлар амалга оширилмоқда.

Вилаетда меҳнат органлари инфратузилмасини ривожлантириш мақсадида ҳар бир йирик қишлоқ фуқаролар йиғинида бандликка қўмаклашувчи марказлар қўшида "Аҳолини иш билан таъминлаш ва ижтимоий муҳофаза қилиш пунктлари" ташкил этилди. Ҳудудий дастурларга мувофиқ жорий йилнинг ўзида 13012 та янги иш ўринлари яратилди. Меҳнат органлари-га иш сўраб мурожаат қилган 6934 нафар шахснинг 5934 нафари ишга жойлаштирилди.

Одам савдоси жинояти билан шуғулланувчиларни аниқлаш, уларнинг жиноий фаолиятига барҳам бериш, жиноят учун жавобгарлигини муқаррарлигини таъминлаш борасида амалга оширилган ишлар жараёнида 2010 йилнинг ўтган даврида одам савдоси билан боғлиқ қўзғатилган жиноят ишларидан 8 таси айбон хулосалари билан судларга юборилди.

Одам савдоси жиноятдан жабрланган фуқароларнинг ижтимоий реабилитация қилиш мақсадида вилает наркология, руҳий, тери-таносил, сил ва юқумли касалликлар диспансерлари, Республика шонилинч тиббий ёрдам илмий маркази вилает филиали ҳамда уларнинг жойлардаги бўлимларида ёрдам кўрсатувчи бўлимлар ташкил этилган. Ушбу муассасаларда одам савдосидан жабрланган фуқаролар тиббий кўрикдан ўтказилиб, тегишли ёрдамлар кўрсатиб келинмоқда.

Бундан ташқари, вилает ҳудудидаги жабрланувчиларни Одам савдоси жабрийдларига ёрдам бериш ва уларни ҳимоя қилиш бўйича республика реабилитация марказига юбориб, тегишли тиббий ва психологик ёрдамлар бериш йўлга қўйилди.

Ўз касбининг фидойиси

Ҳадемай 85 ёшни қарши олаётган Светлана Стаханова умрини қонунчиликни мустаҳкамлаш, ҳуқуқ-тартиботни қарор топтиришга бағишлади. Светлана опа ёшлигиданоқ прокурор бўлишни орзу қиларди. 1948 йилда Тошкент юридик институти муваффақиятли тугатиб, Республика прокуратурасида иш бошлаган. Прокуратура тизимидаги 30 йилдан ошқ

меҳнат фаолияти давомида турли масъул лавозимларда шарафли меҳнат йўлини босиб ўтди.

Светлана Ивановна қаерда ишламасин, меҳнатсеварлиги ва фидойилиги билан ҳамкасбларига ўрнат бўлди. Нимагаки эришган бўлса, ўз меҳнати орқали эришди. Меҳнат фаолияти давомида ўзининг амалий тажрибасини ёш прокуратура ходимларини тарбиялашга сафарбар этди. Касбига садоқати, талабчанлиги ҳамда ташаббускорлиги билан эл назарига тушди.

Унинг фидокорона меҳнатлари, қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашга қўшган хиссаси прокуратура органлари раҳбарияти томонидан муносиб баҳоланган.

Ўзлаб шоғирдларнинг семимли устози Светлана Стаханова бугун 85 ёшни қаршилаш арасида турибди. Фурсатдан фойдаланиб, Светлана опани қўтлуг таваллуд ёши билан самимий муборакбод этиб, сийхат-саломатлик, хонадонига тинчлик ва осойишталик, бахт-саодат доимо ёр бўлишини талаб қоламиз.

Республика Бош прокуратураси жамоаси ва Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги Маркази

Ишонч телефонлари

Маҳаллий давлат ҳокимияти, назорат қилувчи ва лицензия берувчи органлар томонидан тадбиркорлик субъектларига рухсатномалар бериш, тадбиркорлик фаолиятини ташкил этиш, қурилишга рухсат бериш, кадастр орқали расмийлаштириш ва бинолар ижараси учун тўлов миқдорини белгилашга қўнунбузилиш, бюрократик тўсиқликлар ва сансалорликларга йўл қўйилган тақдирда, Сиз тадбиркорлар ўз ҳуқуқларингизни ҳимоя қилиш учун Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Солиқ, валютага оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаменти, Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилаетлар прокуратураларининг қуйидаги "Ишонч телефони" рақамларига ёки «007» қисқа рақамига қўнғироқ қилишингиз мумкин.

№	Прокуратура органлари	Ишонч телефонлари
1.	Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси	Код: 8371 232-43-91 232-45-40
2.	Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги СВОЖДҚДҚК Департаменти	Код: 8371 233-84-20
3.	Андижон вилает прокуратураси	Код: 8374 224-06-09
4.	Бухоро вилает прокуратураси	Код: 8365 223-74-79
5.	Жиззах вилает прокуратураси	Код: 8372 226-09-62
6.	Қашқадарь вилает прокуратураси	Код: 8375 221-07-82
7.	Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси	Код: 8361 222-26-39
8.	Навоий вилает прокуратураси	Код: 8436 225-07-17
9.	Наманган вилает прокуратураси	Код: 8369 226-23-02
10.	Самарқанд вилает прокуратураси	Код: 8366 235-07-34
11.	Сирдарё вилает прокуратураси	Код: 8367 223-38-22
12.	Сурхондарё вилает прокуратураси	Код: 8376 223-20-36
13.	Тошкент шаҳар прокуратураси	Код: 8371 273-74-81
14.	Тошкент вилает прокуратураси	Код: 8371 277-76-18
15.	Фарғона вилает прокуратураси	Код: 8373 224-04-80
16.	Хоразм вилает прокуратураси	Код: 8362 227-45-71

Бундан ташқари фуқароларнинг илтимос ва мурожаатларини қўндалик навбатчилик асосида қабул қилиш бўйича барча туман-шаҳар прокуратураларида ишонч телефонлари ташкил этилган.

Сизнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларингиз тезкорлик билан ҳимоя қилиниши таъминланади.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкнинг бошқаруш филиали бошланғич баҳрси босқичма-босқич

РКМБ ЁАЖ Сурхондарё вилает филиали ва ДМҚ Сурхондарё вилает ҳудудий бошқармаси билан ҳамкорликда 2010 йил 20 сентябрь кўни соат 11:00 дан бошлаб ўтказилаётган очик аукцион савдосида мерос қолдириш шарти билан умрбод эгалик қилиш учун қуйидаги ер майдонининг савдосини ташкил этмоқда:

Ангор туман маркази ҳудудида қишлоқ ҳўжалигида фойда-

ланилмайдиган ер майдонидан уй-жой қуриш учун ажратилган ер майдонининг сатҳи 600 кв.метр 1, 2, 3, 4, 5, 6 ва 7-ер майдонлари. Ер участкаларининг бошланғич баҳоси - 120 000 сум.

Ангор туман "А.Навоий" ҚФЙ ҳудудидаги қишлоқ ҳўжалигида фойдаланилмайдиган ер майдонидан уй-жой қуриш учун ажратилган ер майдонининг сатҳи 600 кв.метр 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

давлат қўмитаси «Республика Қўчмас мулк биржаси» ЁАЖ Сурхондарё вилает ошиб бориш тартибда ўтказилаётган аукцион савдосига таклиф этади!

ва 10-ер майдонлари. Ер участкаларининг бошланғич баҳоси - 60 000 сум.

Юқоридаги ер майдонлари 2010 йил 20 сентябрдаги очик аукцион савдосида сотилмаган тақдирда, сотилмаган ер майдонларини сотиш юзасидан такрорий аукцион савдолари 2010 йил 27 сентябрь ва 4 октябрь кўнлари сотилгунга қадар бўлиб ўтиши ҳақида олдиндан маълум қиламиз.

Аукцион савдоларида иштирок этиш учун талабгорлардан ариза қабул қилиш аукцион савдосига уч кўн қолганда тўхтатилади. Аукцион савдоларида қатнашиш учун талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузилмаган закатал келишувига асосан ер майдони бошланғич баҳосининг 15 фоизи-дан кам бўлмаган миқдорда закатал пулини РКМБ Сурхондарё филиалининг МФО 00336, СИТР

200933850, АТБ "Савдогар-банк" Музработ филиалининг Термиз шаҳар минни банкидаги 20210000600571452115 ҳисоб рақамига тўлашлари шарт.

Аукцион ўтказиладиган манзил: Термиз шаҳар, Ф.Хўжаев кўчаси жойлашган Тадбиркорлар маркази боиноси 2 қаватнинг мажлислар залида бўлиб ўтади. Тел: 8 (376) 227-57-94. www.rkmb.uz

Лицензия: DB 001 №000004.

Huquq
yuridik gazeta

Muassis:
O'zbekiston
Respublikasi
Bo'sh
prokuraturasi

Bosh muharrir:
Jahongir MAKSUMOV

Tahrir hay'ati:

Abbosxon SANGINOV, Muxtor ZOIROV,
Gulnoza RAHIMOVA, Yusupboy GOIPOV,
Svetlana ORTIQOVA,
Baxtiyor NAZAROV (Bosh muharrir o'rinbosari),
Shavkat YODGOROV (mas'ul kotib)

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, Yahyo
G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 233-98-40,

233-10-53.

Faks: 233-64-85, 233-10-53.

E-mail: info@huquq-gazeta.uz

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqdir qilmaydi va egalargacha qaytarilmaydi. Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin. «HUQUQ» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi. (U — tijorat materiali. Reklama materiallarining mazmuni uchun tahririyat javobgar emas.

Nashr ko'rsatkichi — 231

ISSN 2010-7617

Buyurtma J-9963. 18 520 nusxada bosildi. Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Sahifalovchi: S.BOBONOV
Navbatchi muharrir: Sh.YODGOROV
Navbatchi: O'DEHOONOV

Gazeta haftaning payshanba kunlari chiqadi.

Sotuvda kelishilgan narxda

Gazeta «O'zbekiston» nashriyot matbaa ijodiy uyida chop etildi. Korxona manzili: Toshkent shahar, Aksher Navoi ko'chasi, 30-uy. Bosmaxonaga topshirish vaqti: 22.00. Topshirildi: 22.30 1 2 3 4 5 6 7 8 9